

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 6.4.2005
COM(2005) 121 definitief

2005/0050 (COD)

-

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**tot vaststelling van een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie
(2007-2013)**

(door de Commissie ingediend)

{SEC(2005)433}

TOELICHTING

1. INLEIDING

De Europese Raad van Lissabon stelde zich in maart 2000 ten doel om van Europa de meest competitieve en dynamische kenniseconomie ter wereld te maken. Hij wees erop dat er een gunstig klimaat voor het midden- en klein bedrijf (MKB) moest worden gecreëerd en vond het belangrijk beste werkwijzen te verspreiden en toe te zien op een grotere convergentie tussen de lidstaten. Om ervoor te zorgen dat economische groei, sociale integratie en milieubescherming hand in hand gaan stelde de Europese Raad van Göteborg in juni 2001 de EU-strategie voor duurzame ontwikkeling vast. De productiepatronen van ondernemingen spelen een belangrijke rol bij de duurzame ontwikkeling.

In haar mededeling van februari 2005 over een hernieuwde strategie van Lissabon stelde de Commissie voor de inspanningen erop te concentreren "sterkere en duurzame groei [te] bewerkstelligen en meer en betere banen [te] creëren"¹. Dit vraagt om maatregelen die groei en concurrentievermogen opleveren en het investeren en werken in Europa aantrekkelijker maken. In de mededeling wordt gewezen op de noodzaak ondernemersinitiatieven te stimuleren, voldoende durfkapitaal voor de oprichting van bedrijven aan te trekken en een sterke industriële basis in Europa te behouden, terwijl tegelijkertijd innovatie en met name eco-innovatie, meer en betere investeringen in onderwijs en opleidingen, de verbreiding van ICT en het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen moeten worden bevorderd.

Dankzij het Lissabon-proces staat het concurrentievermogen stevig bovenaan de politieke agenda. De laatste jaren is er sprake van een toenemend streven naar grotere coherentie en meer synergieën in de programma's en instrumenten van de Gemeenschap die van belang zijn om de doelstellingen van Lissabon te halen. Tijdens zijn voorjaarsvergadering in 2003 riep de Europese Raad de Commissie op "een geïntegreerde strategie voor het concurrentievermogen" op te stellen, op grond waarvan het mogelijk zou zijn "zich op gezette tijden [te] beraden over horizontale en sectorale vraagstukken"². In haar antwoord³ gaf de Commissie een eerste analyse van de van belang zijnde terreinen van activiteit, maar zij gaf ook aan voornemens te zijn om in het kader van de voorbereidende werkzaamheden voor de volgende begrotingsperiode voorstellen te doen ter bepaling van het beleidsproject voor de uitgebreide Unie in het tijdvak 2007-2013. Daarom stelde de Commissie in juli 2004 in het kader van haar voorstellen voor de volgende begrotingsperiode⁴ voor een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie op te stellen.

2. HET KADERPROGRAMMA VOOR CONCURRENTIEVERMOGEN EN INNOVATIE

Het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (KCI) giet specifieke communautaire steunprogramma's en relevante onderdelen van andere Gemeenschapsprogramma's op gebieden die van essentieel belang zijn voor het stimuleren van de productiviteit, het innovatievermogen en de duurzame groei in Europa in een

---

¹ COM(2005) 24 van 2 februari 2005.

² Conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Brussel van 20 en 21 maart 2003, punt 21 (8410/03 van 5 mei 2003).

³ Enkele kernpunten inzake Europa's concurrentievermogen – Naar een geïntegreerde aanpak, COM(2003) 704 definitief van 21.11.2003.

⁴ Mededeling over de financiële vooruitzichten 2007-2013, COM(2004) 487 definitief van 14 juli 2004.

gemeenschappelijk kader, terwijl tegelijkertijd aandacht wordt besteed aan nieuwe milieuproblemen. Het gaat hierbij om de volgende maatregelen van de Gemeenschap: Besluit 96/413/EG van de Raad⁵ over maatregelen ter vergroting van het concurrentievermogen van de Europese industrie; Beschikking 2000/819/EG van de Raad⁶ betreffende een meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap, met name voor het midden- en kleinbedrijf (MKB); Verordening (EG) nr. 1655/2000 van het Europees Parlement en de Raad⁷ betreffende het financieringsinstrument voor het milieu (LIFE); Beschikking nr. 2256/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad over een meerjarenprogramma voor de monitoring van het eEuropa-actieplan 2005, verspreiding van goede werkwijzen en verbetering van de netwerk- en informatiebeveiliging; Beschikking 2001/48/EG van de Raad over een communautair meerjarenprogramma ter stimulering van de ontwikkeling en het gebruik van Europese digitale inhoud op de mondiale netwerken en ter bevordering van de taalkundige verscheidenheid in de informatiemaatschappij; Verordening (EG) nr. 2236/95 van de Raad met algemene regels voor het verlenen van financiële bijstand van de Gemeenschap op het gebied van trans-Europese netwerken; Beschikking nr. 1336/97/EG⁸ van het Europees Parlement en de Raad betreffende een geheel van richtsnoeren voor trans-Europese telecommunicatienetwerken; Beschikking nr. 1230/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad⁹ over een meerjarenprogramma voor acties op energiegebied: "Intelligente energie - Europa", ter ondersteuning van energie-efficiëntie en het gebruik van nieuwe, duurzame energiebronnen in alle sectoren met inbegrip van het vervoer.

Het KCI biedt een belangrijke, coherente rechtsgrond voor Gemeenschapsacties met hetzelfde overkoepelende doel - vergroting van het concurrentie- en innovatievermogen - en vormt aldus een aanvulling op de op onderzoek gerichte activiteiten die worden bevorderd door het kaderprogramma van de Gemeenschap voor activiteiten op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie. Op die manier wordt het programma zichtbaarder en begrijpelijker voor het grote publiek. Het KCI heeft evenwel diverse doelen en doelgroepen; daarom is het zo opgebouwd dat de afzonderlijke componenten zichtbaar blijven. Het KCI bestaat dan ook uit drie specifieke subprogramma's: het Programma voor ondernemerschap en innovatie, het Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid en het Programma Intelligente energie - Europa.

Het KCI staat open voor deelname door de EER-staten, de kandidaat-lidstaten en de landen van de Westelijke Balkan. Andere derde landen, met name buurlanden of landen die geïnteresseerd zijn in samenwerking met de Gemeenschap op het gebied van innoverende activiteiten, kunnen aan het kaderprogramma deelnemen indien dit in een bilaterale overeenkomst met hen geregeld is.

---

⁵ PB L 167 van 6.7.1996, blz. 55.

⁶ PB L 333 van 29.12.2000, blz. 84. Beschikking laatstelijk gewijzigd bij Beschikking nr. 593/2004/EG (PB L 268 van 16.8.2004, blz. 3).

⁷ PB L 192 van 28.7.2000, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1682/2004 (PB L 308 van 5.10.2004, blz. 1).

⁸ PB L 183 van 11.7.1997, blz. 12. Beschikking laatstelijk gewijzigd bij Beschikking nr. 1376/2002/EG (PB L 200 van 30.7.2002, blz. 1).

⁹ PB L 176 van 15.7.2003, blz. 29.

Programma voor ondernemerschap en innovatie

De Europese Raad legde er tijdens zijn voorjaarsvergadering van 2004¹⁰ de nadruk op dat "concurrentievermogen, innovatie en de bevordering van een ondernemingscultuur - de essentiële voorwaarden voor groei - van vitaal belang zijn voor de economie in haar geheel, en dat zij met name van belang zijn voor het midden- en kleinbedrijf". Ook werd benadrukt¹¹ dat "alleen vanuit milieuoogpunt verantwoorde groei duurzaam [kan] zijn. De groei moet [...] worden ontdaan van negatieve effecten voor het milieu. Schone technologieën zijn van vitaal belang om de synergieën tussen het bedrijfsleven en het milieu ten volle te kunnen benutten."

Het Verdrag¹² bepaalt dat de Gemeenschap en de lidstaten er zorg voor dragen dat de omstandigheden nodig voor het concurrentievermogen van de industrie van de Gemeenschap, aanwezig zijn. Hiertoe moet hun optreden erop gericht zijn aanpassing aan structurele wijzigingen te bespoedigen, een gunstig klimaat voor het ondernemerschap, voor het MKB en voor de samenwerking tussen ondernemingen te bevorderen en een betere benutting van het innovatiepotentieel van ondernemingen te stimuleren.

In het kader van het meerjarenprogramma ondersteunt de Gemeenschap momenteel behalve de ontwikkeling van beleid inzake ondernemingen en ondernemerschap ook de ondersteunende diensten en communautaire financiële instrumenten ten behoeve van het MKB. Daarnaast voert de Commissie analyses en acties uit om strategieën betreffende het concurrentievermogen van de Europese industrie- en dienstensector vast te stellen en te bevorderen; dit omvat tevens sectorale determinanten van het concurrentievermogen van de industrie. Het zesde kaderprogramma voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie ondersteunt een reeks acties die nodig zijn om de technologische capaciteit van Europa te versterken en zijn prestaties op innovatiegebied te verbeteren¹³. Het LIFE-programma geeft steun aan innovatieve technieken en methoden op milieugebied. Een groot gedeelte van deze steun wordt verleend aan het MKB, voor de demonstratie van diverse schone technologieën op belangrijke gebieden, zoals de waterkwaliteit en het hergebruik van afvalstoffen.

Het Programma voor ondernemerschap en innovatie brengt diverse activiteiten op het gebied van ondernemerschap, het MKB, het concurrentievermogen van de industrie en innovatie onder een hoed. Het is speciaal gericht op kleine en middelgrote ondernemingen (consistente vertaling in de tekst van SMEs: MKB of KMO)¹⁴, en niet alleen op de snelgroeïende hightechondernemingen, de "gazellen", maar ook op de traditionele micro- en familiebedrijven, die in Europa het merendeel der ondernemingen uitmaken. Het programma bestrijkt zowel de industrie als de dienstensector. Ook worden ondernemerschap en potentiële ondernemers zowel in het algemeen als via specifieke doelgroepen gestimuleerd, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan genderkwesties. Het programma draagt ertoe bij jongeren aan te sporen hun ondernemingszin te ontwikkelen en de opkomst van jonge ondernemers te

---

¹⁰ Conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad in Brussel van 25 en 26 maart 2004, hoofdstuk III, afdeling ii) "Concurrentievermogen en innovatie", punten 17 en 28 (9048/04 van 19 mei 2004).

¹¹ Idem, hoofdstuk III, afdeling iv) "Ecologisch verantwoorde duurzame groei", punten 30 en 33.

¹² Artikel 157.

¹³ Besluit nr. 1513/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad.

¹⁴ Zoals gedefinieerd in de aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003. PB L 124 van 20.5.2003, blz. 36.

bevorderen, zoals door het Europees pact voor de jeugd¹⁵ wordt gepromoot. Het is een belangrijk, maar niet het enige instrument voor de uitvoering van de belangrijkste acties op de strategische beleidsgebieden die worden genoemd in de "Europese agenda voor ondernemerschap"¹⁶, en voor het verschaffen van communautaire steun voor acties van de lidstaten ter uitvoering van het Europees Handvest voor kleine ondernemingen¹⁷. Hoewel alleen het Programma voor ondernemerschap en innovatie specifiek op het MKB gericht is, wordt overal in het KCI aandacht aan de belangen van het MKB besteed.

Het kaderprogramma voor ondernemerschap en innovatie is ook een van de instrumenten ter ondersteuning van de uitvoering van het Actieplan inzake milieutechnologieën¹⁸, dat erop gericht is om door verwijdering van hinderpalen het volledige potentieel van milieutechnologieën voor de bescherming van het milieu te gebruiken, waardoor de Europese Unie de komende jaren een leidende rol bij de ontwikkeling en toepassing van milieutechnologieën kan krijgen. Alle betrokkenen worden voor het bereiken van deze doelstellingen gemobiliseerd. Voorts levert het actieplan een bijdrage aan het concurrentievermogen en de economische groei. De Europese Raad stemde tijdens de voorjaarsvergadering van 2004 in met dit actieplan en riep op tot uitvoering ervan. Met name vroeg het de Commissie en de Europese Investeringsbank (EIB) na te gaan met welke financiële instrumenten dergelijke technologieën kunnen worden gestimuleerd. De mededeling van de Commissie¹⁹ voor de voorjaarsvergadering van de Europese Raad in 2005 legde verder de nadruk op de noodzaak eco-innovatie krachtig te bevorderen en stelde dat de Commissie meer wil doen aan de bevordering van milieutechnologieën.

Innovatie is een bedrijfsproces dat gekoppeld is aan de exploitatie van de kansen die de markt biedt voor nieuwe producten, diensten en bedrijfsprocessen. Er is evenwel een krachtige concurrentie noodzakelijk om bedrijven echt te stimuleren voortdurend actief te zijn op het gebied van innovatie en OTO. Dit staat in nauw verband met de bereidheid risico's te nemen en nieuwe ideeën op de markt te testen; de beschikbaarheid van durfkapitaal is hiervoor van cruciaal belang. Ontoereikende innovatie is een belangrijke oorzaak van de teleurstellende groeiprestaties in Europa. Het Programma voor ondernemerschap en innovatie biedt daarom steun aan horizontale activiteiten om innovatie (en eco-innovatie) in bedrijven te verbeteren, te stimuleren en te promoten. Dit omvat de bevordering van sectorspecifieke innovatie, clusters en publiek-private samenwerking op innovatiegebied en de toepassing van innovatiebeheer. Ook draagt het programma bij tot de oprichting van regionale ondersteunende diensten voor innovatie, met name voor de transnationale overdracht van kennis en technologie en het beheer van intellectuele en industriële eigendom.

De Raad Concurrentievermogen van 13 mei 2003 riep de lidstaten op beleidsdoelstellingen op het gebied van innovatie vast te stellen en daarin de specifieke kenmerken van hun respectieve innovatiesystemen tot uitdrukking te laten komen. Het Programma voor ondernemerschap en innovatie ondersteunt de ontwikkeling van innovatiegovernance en een innovatiecultuur door analyse van en toezicht op de innovatieprestaties, alsmede de verdere ontwikkeling en coördinatie van het innovatiebeleid. Het programma ondersteunt het

---

¹⁵ Conclusies van de Europese Raad van 22 en 23 maart 2005, bijlage I, Europees pact voor de jeugd.

¹⁶ COM(2004) 70 definitief van 11.2.2004.

¹⁷ Vastgesteld door de Raad op 13 juni 2000 en goedgekeurd door de Europese Raad van 19 en 20 juni 2000.

¹⁸ COM(2004) 38 definitief.

¹⁹ Samen werken aan werkgelegenheid en groei - Een nieuwe start voor de Lissabon-strategie. COM(2005) 24 definitief.

wederzijdse leerproces om zo te komen tot een excellent nationaal en regionaal innovatiebeleid, stimuleert de samenwerking tussen publieke en private innoveerders, bevordert de aandacht voor innovatie en verspreidt goede werkwijzen voor innovatie.

Slechte toegang tot de juiste financieringsvormen wordt vaak genoemd als een van de belangrijkste belemmeringen voor ondernemerschap en bedrijfsinnovatie²⁰. Dit probleem kan nog worden vergroot door nieuwe boekhoudnormen waardoor banken gevoeliger worden voor risico's en er een ratingcultuur ontstaat. Het Programma voor ondernemerschap en innovatie pakt vastgesteld hardnekkig marktfalen dat tot gevolg heeft dat het MKB in onvoldoende mate toegang heeft tot bedrijfskapitaal, durfkapitaal en leningen, aan met communautaire financiële instrumenten die namens de Commissie worden beheerd door het Europees Investeringsfonds (EIF), de gespecialiseerde instelling van de Gemeenschap voor het verstrekken van durfkapitaal en garantie-instrumenten voor het MKB. In het kader van het meerjarenprogramma werden bij onafhankelijke beoordelingen de marktgerichte aanpak en de uitvoering van deze instrumenten via het EIF als beste werkwijze aangemerkt²¹. Daarom zal hiermee in het nieuwe programma in het aangepaste vorm worden doorgegaan.

De communautaire financiële instrumenten voor het MKB zullen het verstrekken van zaai- en aanloopkapitaal aan innovatieve starters en jonge bedrijven vergemakkelijken. Bij de Faciliteit voor snelgroeiende, innovatieve MKB-bedrijven (FSIM) worden het risico en de winst gedeeld met particuliere investeerders, wat een belangrijk hefboomeffect voor de verstrekking van kapitaal aan innoverende bedrijven betekent. Dankzij de FSIM-instrumenten kunnen innovatieve MKB-bedrijven in de aanloop- en expansiefase meer ontwikkelingskapitaal krijgen, waardoor ze ook gemakkelijker "vervolgkapitaal" kunnen aantrekken waarmee ze hun producten en diensten op de markt kunnen brengen en hun onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten kunnen voortzetten.

Ook in de toekomst zal de MKB-garantiefaciliteit aan de garantiestelsels in de hiervoor in aanmerking komende landen tegen- of medegaranties blijven verstrekken, en aan de financiële intermediairs directe garanties. De nadruk zal komen te liggen op marktfalen: i) bij de toegang van het MKB met groeipotentieel tot leningen (of leningssubstituten als leasing), ii) bij het verschaffen van microkredieten en iii) bij de toegang tot aandelenkapitaal of quasi-aandelenkapitaal. Een nieuw securitisatiemechanisme (iv) zal extra vreemd vermogen voor het MKB mobiliseren, waarbij met de beoogde instellingen passende risicodelingsregelingen worden afgesproken.

Een Capaciteitsopbouwprogramma zal financiële intermediairs steunen bij de opbouw van capaciteit om zich speciaal te richten op nieuwe investerings- en technologieaspecten. Ook zullen er maatregelen worden genomen om de financiering van het MKB te vergemakkelijken in landen waar de bancaire intermediair ver onder het EU-gemiddelde ligt.

De Europese diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven en van innovatie spelen een belangrijke rol bij het verschaffen van informatie aan het MKB over de werking van en de kansen op de interne markt voor goederen en diensten, en bij de internationale overdracht van innovatie, kennis en technologie. Deze diensten kunnen bij de bevordering en verspreiding

---

²⁰ Flash-Eurobarometer nr. 160 over de houding ten opzichte van ondernemerschap.

²¹ Strategic Evaluation of Financial Assistance Schemes to SMEs, Deloitte & Touche, Final Report, december 2003.

van informatie over en de resultaten van Gemeenschapsprogramma's een uiterst belangrijke rol spelen en een schakel vormen tussen de Commissie en het MKB.

Het Programma voor ondernemerschap en innovatie geeft ook steun aan positieve beleidsontwikkeling door middel van benchmarking, studies en de uitwisseling van goede werkwijzen tussen nationale en regionale instanties en andere deskundigen op het gebied van het ondernemen-, ondernemerschaps-, innovatie- en mededingingsbeleid. Het zal met de lidstaten en met andere deelnemende landen samenwerken ter verbetering van de wet- en regelgeving voor het bedrijfsleven. Ook kunnen partnerschappen tussen nationale en regionale instanties worden geïnitieerd als follow-up van aanbevelingen die in het kader van dergelijke beleidsontwikkelingen worden gedaan.

Het Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid

Acties ter bevordering van de toepassing van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) door het bedrijfsleven en de overheid worden doorgaans uitgevoerd in het kader van het eEurope-initiatief, waarmee coördinatie van de maatregelen van de lidstaten wordt gestimuleerd²². Tot deze acties behoren de communautaire financiering van het eTEN-programma (vroeger TEN Telecom)²³, waarmee de validering en toepassing van trans-Europese, op ICT gebaseerde diensten worden ondersteund. Ook behoort hiertoe zich het eContent-programma²⁴, dat ten doel heeft de ontwikkeling van innovatieve Europese digitale inhoud te bevorderen, en MODINIS, dat directe steun geeft voor benchmarking, studies, studiebijeenkomsten en promotie- en sensibiliseringsacties die ertoe bijdragen eEurope te implementeren.

De toepassing van ICT door zowel de private als de openbare sector is een belangrijk element voor de verbetering van de innovatieprestaties en het concurrentievermogen. ICT is de ruggengraat van de kenniseconomie en een katalysator voor organisatorische verandering en innovatie. Niet alleen is ICT een sector die een hoge vlucht neemt, maar zij maakt ook een substantieel en steeds groter wordend deel van de toegevoegde waarde van alle goederen en diensten uit. Geschat wordt bijvoorbeeld dat van de ongeveer 1,4% jaarlijkse productiviteitsgroei in de EU tussen 1995 en 2000 rond 0,7% te danken was aan ICT.

Dankzij ICT kan worden voldaan aan de groeiende vraag naar betere gezondheidszorg (eHealth), efficiënt onderwijs en levenslang leren (eLearning), een betere levenskwaliteit voor senioren, meer veiligheid en integratie, alsmede een betere participatie. Dankzij ICT kunnen overheidsdiensten en nieuwe digitale content efficiënter, doelgerichter, meer op de doelgroep toegesneden en toegankelijker worden afgeleverd. De investeringen in ICT en het gebruik van on-linediensten blijven in Europa evenwel ten achter bij de inspanningen van onze belangrijkste concurrenten en verlopen bovendien trager. Dit geldt met name voor de dienstensector. Tussen 1995 en 2001 was het aandeel van de investeringen in IT-kapitaalgoederen in het BBP 1,6 procentpunt geringer dan in de VS²⁵. Hoewel de verantwoordelijkheid voor investeringsprogramma's in de eerste plaats bij het bedrijfsleven en de nationale overheid berust, heeft ook de Gemeenschap een rol. De Raad Telecom verlangde in december 2004 een integraal ICT-beleid. Dit werd in maart 2005 door de Europese Raad

---

²² Beschikking nr. 2256/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad.

²³ Beschikking nr. 1336/97/EG van het Europees Parlement en de Raad.

²⁴ Beschikking 2001/48/EG van de Raad; in 2005 zal dit programma worden opgevolgd door het eContentplus-programma.

²⁵ OESO (2003): ICT and economic growth.

bekrachtigd toen hij de Commissie vroeg een nieuw initiatief voor de informatiemaatschappij te ontplooiën.

Het specifieke Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid wordt een van de middelen ter ondersteuning van de acties die worden genoemd in het nieuwe initiatief "i2010: Europese informatiemaatschappij", dat is aangekondigd in de mededeling van de Commissie van februari 2005 over een hernieuwde Lissabon-strategie²⁶. Het zal de toepassing van ICT door burgers, bedrijfsleven en overheid verder stimuleren en ten doel hebben de overheidsinvesteringen in ICT te intensiveren. Het programma bouwt voort op de lessen die uit eerdere programma's (*eTen*, *eContent* en *MODINIS*) kunnen worden getrokken, maar verbetert de synergieën tussen deze programma's en vergroot hun impact. Het programma geeft steun aan acties die ten doel hebben de Gemeenschappelijke Europese informatieruimte verder te ontwikkelen en de interne markt voor informatiegoederen en -diensten te versterken. Het is de bedoeling innovatie te stimuleren door ICT op ruimere schaal toe te passen en erin te investeren teneinde een inclusieve informatiemaatschappij te ontwikkelen, efficiëntere en effectievere diensten van openbaar belang aan te bieden en de levenskwaliteit te verbeteren. Ook wordt de fragmentatie van de Europese markt voor digitale inhoud aangepakt door steun te geven aan de productie en verspreiding van Europese on-line-inhoud en de culturele en taalkundige verscheidenheid van Europa te bevorderen. Vanaf 2008 zal het programma het onlangs door de Raad en het Europees Parlement goedgekeurde *eContent+*-programma voortzetten.

Hoewel de meeste financiële steun voor de toepassing en het beste gebruik van ICT afkomstig is van de particuliere sector en de lidstaten, biedt de communautaire steun met name de mogelijkheid een gemeenschappelijke aanpak en gecoördineerde acties te ontwikkelen, goede werkwijzen uit te wisselen en in de gehele Unie interoperabele oplossingen toe te passen. Ook heeft het programma een belangrijke rol bij de bevordering van een meertalige omgeving die oog heeft voor de culturele verscheidenheid. De actie van de Gemeenschap is ook van wezenlijk belang voor een goede koppeling met ander Europees beleid, zoals het regelgevend kader voor *eCommunicatie* en *Televisie zonder grenzen* en het beleid op het gebied van de interne markt, de werkgelegenheid, onderwijs en jeugd, duurzame ontwikkeling, veiligheid en handel.

Het Programma Intelligente energie - Europa

Het *Programma Intelligente energie - Europa* (2003-2006)²⁷ wordt in het kader van het KCI voortgezet en uitgebreid. Het programma, dat is gebaseerd op artikel 175, lid 1, van het Verdrag, heeft ten doel een duurzame ontwikkeling op energiegebied te ondersteunen en bij te dragen tot de verwezenlijking van de algemene doelstellingen: milieubescherming, voorzieningszekerheid en concurrentievermogen.

De uitstoot van broeikasgassen komt voor bijna 94% voor rekening van het verbruik van energie, terwijl het vervoer 90% van de stijging van de CO₂-emissie veroorzaakt. Energie-efficiëntie en duurzame energiebronnen zijn van wezenlijk belang als het erom gaat te voldoen aan de Kyoto-vereisten en de groeiende afhankelijkheid van Europa van energie-invoer, die in 2030 bijna 70% zou kunnen bereiken, te verminderen. De Unie heeft zich een ambitieus doel gesteld: een aandeel van duurzame energie in het bruto binnenlands verbruik

---

²⁶ COM(2005) 24 van 2.2.2005.

²⁷ Beschikking nr. 1230/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 (PB L 176, 15.7.2003, blz. 29).

van 12% in 2010²⁸ en een verdere verlaging van het eindverbruik van energie, maar deze doelstellingen kunnen alleen worden bereikt wanneer de lidstaten en de Gemeenschap omvangrijke extra acties ondernemen. De Unie heeft zich duidelijke kwantitatieve doelen gesteld, die ertoe moeten leiden dat uiterlijk in 2010 wordt overgestapt op intelligente energie. Hiertoe behoren een verdubbeling van het aandeel van duurzame energiebronnen in het energieverbruik van de EU tot 12%, de verhoging van het aandeel van met duurzame bronnen opgewekte elektriciteit tot 21% en een toename van het aandeel van biobrandstoffen in de totale hoeveelheid voor vervoer gebruikte benzine en diesel tot 5,75%. Ook moet een aantal meer kwalitatieve doelen worden bereikt, zoals een grotere verkoop van energie-efficiënte producten/toestellen en een uitbreiding van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling. Er zijn twee belangrijke voorstellen gedaan: de lidstaten moeten de hoeveelheid energie die voor het eindverbruik beschikbaar is met nog eens 1% per jaar verminderen, en bovendien het energieverbruik van energieverbruikende producten en een aantal producten die aan de eco-designvereisten voldoen, verminderen.

Naast deze wetgevingsmaatregelen voert de Gemeenschap programma's uit die ertoe moeten bijdragen de communautaire wetgeving te implementeren. Het Programma Intelligente energie - Europa is een niet-technologisch programma van de Gemeenschap op energiegebied dat gericht is op de verwijdering van niet-technische hinderpalen, het scheppen van marktkansen en sensibilisering.

Bij een beoordeling vooraf van het vervolgprogramma voor "Intelligente energie - Europa" bleek dat het lopende programma kosteneffectief is en dat het nieuwe programma voor continuïteit moet zorgen.

Het is dan ook de bedoeling dat het "Programma Intelligente energie - Europa" in het kader van het KCI de strategie en de doelstellingen op het gebied van duurzame energie die op communautair niveau zijn overeengekomen, sneller ten uitvoer brengt, met name door: vergemakkelijking van de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van het regelgevend kader voor energie, verhoging van het niveau van de investeringen in nieuwe, optimaal presterende technologieën en toename van de toepassing van en de vraag naar energie-efficiëntie, duurzame energiebronnen en energiediversificatie, ook in het vervoer, door verdere bewustwording en kennis bij de belangrijkste actoren in de EU. Het programma zal ertoe bijdragen de kloof te overbruggen tussen de succesvolle demonstratie van innovatieve technologieën en de daadwerkelijke introductie van deze technologieën op de markt, teneinde deze op grote schaal toe te passen. Ook zal het bijdragen tot versterking van de administratieve capaciteit om de strategie en het beleid verder te ontwikkelen en bestaande regelgeving ten uitvoer te leggen, met name in de nieuwe lidstaten. Verder beoogt het programma duurzame economische groei met nieuwe banen, een grotere sociale coherentie en een betere levenskwaliteit, terwijl de verspilling van natuurlijke hulpbronnen moet worden voorkomen.

Het programma zal uit drie specifieke gebieden bestaan: i) energie-efficiëntie en rationeel gebruik van energie, met name in de bouwnijverheid en de industrie ('SAVE'); ii) nieuwe en duurzame energiebronnen voor de gecentraliseerde en gedecentraliseerde productie van elektriciteit en warmte en de toepassing ervan in de lokale omgeving en in energiesystemen ('ALTENER'); iii) energieaspecten van het vervoer, diversificatie van brandstoffen, bijvoorbeeld door nieuw ontwikkelde en duurzame energiebronnen, en duurzame

---

²⁸ Mededeling van de Commissie "Het aandeel van hernieuwbare energie in de EU", COM(2004) 366 definitief, 26.5.2004.

brandstoffen en energie-efficiëntie in het vervoer ('STEER'). Bovendien worden in het kader van het programma horizontale initiatieven gefinancierd, waarbij energie-efficiëntie en duurzame energiebronnen in diverse sectoren van de economie worden geïntegreerd en/of waarbij allerlei instrumenten, middelen en actoren binnen dezelfde actie of hetzelfde project worden gecombineerd.

De internationale dimensie van het Programma Intelligente energie ('COOPENER') zal worden voortgezet in het kader van de nieuwe instrumenten voor buitenlandse hulp die de Commissie in september 2004 heeft voorgesteld²⁹.

Twee belangrijke soorten projecten zullen worden ondersteund: enerzijds stimulerings- en verspreidingsprojecten, die gunstige algemene voorwaarden voor duurzame energietechnologieën zouden moeten bevorderen, zoals administratieve structuren, algemene bewustmaking, horizontale en verticale samenwerking en netwerkvorming en een betere implementatie van het regelgevend kader; anderzijds markttoepassingsprojecten, waarbij het gebruik van nieuwe duurzame energietechnologieën systematisch wordt gestimuleerd.

Wat de uitvoering en beheer van het programma betreft, overweegt de Commissie het mandaat van het onlangs opgerichte 'Uitvoerend agentschap voor intelligente energie' te verlengen en de taken in verband met het programmabeheer waarbij geen politieke keuzes behoeven te worden gemaakt, aan deze instantie te delegeren.

3. BEHEER VAN HET NIEUWE KADERPROGRAMMA VOOR CONCURRENTIEVERMOGEN EN INNOVATIE

Hoewel de programma's die deel uitmaken van het KCI, elk hun eigen beheerscomité en hun eigen werkprogramma krijgen, biedt het KCI wel een coherente aanpak van de overkoepelende doelstellingen. De uitvoeringsinstrumenten zijn vaak bestemd voor meer dan een programma, wat de duidelijkheid voor de gebruikers ten goede komt. Het KCI wordt daarom eenvoudiger dan de huidige regelingen met hun vele financieringsprogramma's en instrumenten.

Bijvoorbeeld:

- De **communautaire financiële instrumenten** bieden steun aan MKB-bedrijven in traditionele sectoren en aan MKB-bedrijven die investeren in ICT, innovatie en milieutechnologieën.
- De **diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven en de innovatie** spelen een belangrijke rol bij de informatieverstrekking aan het MKB over de werking van de interne markt en de kansen die zij biedt. Verder zorgen zij voor de feedback van het MKB ten behoeve van de beleidsontwikkeling en van effectbeoordelingen en helpen zij ondernemingen bij grensoverschrijdende samenwerking. Maar ook verspreiden zij

---

²⁹ Mededeling betreffende de instrumenten voor buitenlandse hulp in het kader van de nieuwe financiële vooruitzichten 2007-2013, COM(2004) 626 definitief; Voorstel voor een verordening tot invoering van een instrument voor pretoetredingssteun (IPA), COM(2004) 627 definitief; Voorstel voor een verordening houdende algemene bepalingen tot invoering van een Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument, COM(2004) 628 definitief; Voorstel voor een verordening tot invoering van een financieringsinstrument voor ontwikkelingssamenwerking en economische samenwerking, COM(2004) 629 definitief.

de nodige informatie over op innovatie gerichte beleidsvoornemens, wetgeving en ondersteunende programma's, bevorderen zij de exploitatie van de resultaten van onderzoekprogramma's en treden zij als bemiddelaar op bij de overdracht van technologie en kennis en bij het opbouwen van partnerschappen tussen innoverende bedrijven³⁰.

- De **vorming van netwerken tussen belanghebbenden** is een centraal thema in het programma. Het vergemakkelijkt de overdracht van kennis en ideeën, wat een van de belangrijkste voorwaarden voor innovatie is.

Het is de bedoeling dat sommige taken in verband met specifieke programma's voor de Commissie worden beheerd door nieuwe en/of bestaande, maar aangepaste, uitvoerende agentschappen. Dit geldt met name voor de projecten op energiegebied, die zullen worden beheerd en uitgevoerd door het uitgebreide "Uitvoerend agentschap voor intelligente energie". Het beheer van de financiële instrumenten van de Gemeenschap voor het MKB blijft hoofdzakelijk in handen van het EIF. In voorkomend geval wordt ook samengewerkt met internationale ontwikkelingsbanken, zoals de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO).

4. SAMENHANG MET ANDER COMMUNAUTAIR BELEID

Het KCI, de structuurfondsen en de plattelandontwikkeling

De regionale dimensie is van wezenlijk belang voor de verbetering van het concurrentie- en innovatievermogen in Europa. Het door de Commissie voorgestelde nieuwe cohesiebeleid wil hardnekkige regionale dispariteiten op deze gebieden aanpakken door concurrentievermogen en innovatie expliciet als centrale basis voor interventies van de structuurfondsen in het kader van de doelstellingen "Convergentie" en "Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid" te maken. Bovendien zal de Commissie een voorstel doen voor Communautaire strategische richtsnoeren inzake coherentie, waarin wordt uiteengezet hoe de nationale en regionale autoriteiten die voor het beheer van de structuurfondsen verantwoordelijk zijn, rekening dienen te houden met de prioriteiten van de EU, waaronder concurrentievermogen en innovatie. Deze richtsnoeren vormen een goede gelegenheid er bij de beheersinstanties op aan te dringen te zorgen voor investeringen die aansluiten op het EU-beleid inzake concurrentievermogen en innovatie. Om deze doelstellingen efficiënt en effectief te verwezenlijken, moeten interventies worden gebaseerd op begrip voor de behoeften van het MKB, doeltreffend beleid ter bevordering van ondernemingen en ondernemerschap, innovatie en het gebruik van ICT, investeringen in milieutechnologieën, energiegebruik, goede werkwijzen ten aanzien van instrumenten inzake eigen en vreemd vermogen en overdracht van technologie.

Soortgelijke overwegingen gelden voor veel interventies van het nieuwe plattelandontwikkelingsbeleid. Wanneer het zijn belangrijkste doelstellingen - een beter concurrentievermogen van de voedingsmiddelenketen, duurzaam grondbeheer, economische diversificatie en plaatselijke ontwikkeling - nastreeft, draagt het bij tot duurzame ontwikkeling, groei en werkgelegenheid in plattelandgebieden overal in de EU. Het accent ligt vooral op innovatie. De meeste ondernemingen in plattelandgebieden behoren tot het

---

³⁰ Met inbegrip van de CORDIS-innovatiediensten.

MKB; veel van deze bedrijven zijn kleine of micro-ondernemingen waarvoor de toegang tot innovatie en ICT van vitaal belang is.

Regio's die voor de convergentiedoelstelling van de structuurfondsen in aanmerking komen, worden aangemoedigd deel te nemen aan uitwisselingen die in het kader van het KCI worden georganiseerd, zodat hun specifieke situatie in aanmerking wordt genomen bij de vaststelling van goede werkwijzen die aan hun behoeften zijn aangepast.

Wanneer het KCI op deze gebieden optimale werkwijzen en uitmuntendheid vaststelt en bevordert, zouden de nationale en regionale autoriteiten in het ideale geval de cohesiefondsen en het nieuwe plattelandsontwikkelingsfonds als belangrijkste instrument moeten gebruiken om het niveau van de achterblijvers op te krikken door het concurrentievermogen en de innovatie in de regio te stimuleren en daardoor de dispariteiten te verkleinen. De regionale instanties ontwikkelen voorstellen voor regionale financiering, zodat zij rekening kunnen houden met hun eigen behoeften en ambities (overeenkomstig de versterkte beginselen van subsidiariteit en evenredigheid). Daarom moet ervoor worden gezorgd dat het cohesiebeginsel niet in het gedrang komt en dat men niet handelt in strijd met de op het bottom-upbeginsel gebaseerde governancestructuur van de structuurfondsen. Het KCI moet de lidstaten en regio's evenwel actief aanmoedigen ervoor te zorgen dat door het EFRO en het EARDF gesteunde maatregelen geënt worden op in het kader van KCI-acties ontwikkelde en vastgestelde voorbeelden van optimale werkwijzen, met name door netwerkvorming.

Het KCI en het KP7-OTO

Concurrentievermogen en innovatie in Europa worden niet alleen door het Zevende kaderprogramma voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie (KP7-OTO) gesteund, maar ook door het KCI. Deze programma's vullen elkaar aan en versterken elkaar bij hun ondersteuning van de doelstellingen van Lissabon.

Het KCI bestrijkt zowel de technologische als de niet-technologische aspecten van innovatie. Wat de technologische innovatie betreft, richt het zich met name op het laatste deel van het onderzoek- en innovatieproces. Meer in het bijzonder bevordert het kaderprogramma diensten in verband met de overdracht en het gebruik van innovatieve technologieën, projecten voor de implementatie en de introductie op de markt van bestaande nieuwe technologieën op gebieden als ICT, energie en milieubescherming³¹ en de ontwikkeling en coördinatie van nationale en regionale programma's en beleidsmaatregelen op het gebied van innovatie. Ook zal het de beschikbaarheid van externe financieringsbronnen en de toegang van innovatieve MKB-bedrijven tot deze financieringsbronnen verbeteren, ook voor onderzoeks- en innovatieactiviteiten, en de deelneming van het MKB aan het KP7-OTO bevorderen.

Het KP7-OTO zal in versterkte mate steun blijven geven voor transnationale samenwerking op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie, met name wanneer het gaat om de samenwerking tussen ondernemingen en openbare onderzoeksinstituten, voor specifieke OTO-programma's ten behoeve van het MKB en voor de mobiliteit van onderzoekers tussen bedrijven en universiteiten. Daarbij zal meer aandacht worden besteed aan de technologische innovatiebehoeften van de industrie en er zullen nieuwe acties worden geïntroduceerd in de vorm van gezamenlijke technologische initiatieven

---

³¹ Eén concreet voorbeeld betreft het Galileo-project, waarbij innovatieve MKB-bedrijven door het satellietnavigatiesysteem Galileo aangeboden applicaties voor logistiek, vervoer en veiligheid verder konden ontwikkelen.

op kerngebieden van industrieel belang. Ook zullen de verspreiding en het gebruik van onderzoeksresultaten binnen projecten en op specifieke thematische gebieden en de coördinatie van nationale programma's en beleidsmaatregelen op onderzoeksgebied worden bevorderd. Steun voor transnationale samenwerking tussen op onderzoek gerichte regionale clusters vormen een aanvulling op soortgelijke activiteiten van het KCI, waarbij regionale acties en beleidsmaatregelen op het gebied van innovatie centraal staan.

Het KCI en levenslang leren

Zonder onderwijs en opleiding is het niet mogelijk de vaardigheden en kennis van Europa's menselijk kapitaal die voor innovatie noodzakelijk zijn, up to date te houden. Hoogopgeleide arbeidskrachten reageren beter op de snel veranderende vraag van het bedrijfsleven en passen zich in een nieuwe werkkring gemakkelijker aan. Ook dragen onderwijs en opleiding bij aan de verspreiding van de kennis en aan het proces waarbij organisaties van hun ervaringen leren en hun werkwijzen, producten en diensten verbeteren. Europa heeft behoefte aan meer en betere investeringen in onderwijs en opleiding. Wanneer het voorstel voor een "Integraal actieprogramma op het gebied van levenslang leren"³² eenmaal is goedgekeurd, zal dit programma ondernemerschap helpen bevorderen, bij- en nascholing ondersteunen en organisaties helpen 'lerende organisaties' te worden.

Ook voor het Europees Sociaal Fonds (ESF) is de ondersteuning van systemen voor levenslang leren een prioriteit, en wel als onderdeel van zijn prioritaire doelstelling het aanpassingsvermogen van werkenden en ondernemingen te vergroten, met name door bevordering van meer investeringen in menselijke hulpbronnen door ondernemingen, en met name MKB-bedrijven, en werkenden.

Het KCI, het ESF en het programma voor levenslang leren, met name de maatregelen in het kader van Leonardo da Vinci, versterken elkaar dus.

Bij de acties ter ondersteuning van computervaardigheden zal rekening worden gehouden met de beleidswerkzaamheden inzake basisvaardigheden die onder auspiciën van "Onderwijs en opleiding 2010" worden uitgevoerd, en de steun die in het kader van het "Programma voor levenslang leren" voor computervaardigheden wordt gegeven.

Het KCI en de trans-Europese netwerken

Voor het concurrentievermogen en de sociaal-economische coherentie in de Europese Unie is het van vitaal belang dat de trans-Europese netwerken voor vervoer, energie en telecommunicatie voltooid en ten uitvoer gelegd worden. Wil het MKB op de interne markt succes hebben, dan is toegang tot de netwerken van het hoogste belang, zoals ook blijkt uit artikel 154 van het Verdrag. Het KCI en het beleid inzake trans-Europese netwerken versterken elkaar doordat zij ertoe bijdragen het concurrentievermogen van het bedrijfsleven te stimuleren; het "Programma Intelligente energie - Europa" geeft bijvoorbeeld steun aan een rationeler, efficiënter en duurzamer energiegebruik door administratieve, communicatieve en andere niet-technologische hinderpalen op te sporen en te verwijderen. Zo vergemakkelijkt het KCI de interconnectie met en de toegang tot het trans-Europese energienetwerk.

---

³² COM(2004) 474 definitief.

5. RAADPLEGING EN EFFECTBEOORDELING

Over het voorstel van de Commissie voor het KCI is een effectbeoordeling opgesteld. Ook is er een openbare raadpleging gehouden. Tussen december 2004 en februari 2005 zijn aan de hand van een raadplegingsdocument de standpunten van de belanghebbenden over het voorgestelde KCI verzameld. Centraal hierin stonden de voordelen en de toegevoegde waarde van het samenvoegen van de verschillende elementen in een enkel programma en de relatie van dit programma met andere communautaire maatregelen inzake concurrentievermogen en innovatie. Daarnaast werden de belanghebbenden over enkele specifieke componenten van het KCI afzonderlijk geraadpleegd.

Het idee om een kader voor acties ter bevordering van het concurrentievermogen en innovatie te scheppen, kreeg overal een positief onthaal, hoewel sommigen vreesden dat de identiteit, de zichtbaarheid en het politieke zwaartepunt van de specifieke programma's zouden verwateren. De hoofddoelstellingen van het programma kregen een overweldigende steun; dit gold met name de ondersteuning van innovatie. De respondenten waren het erover eens dat er duidelijk behoefte was aan Europese interventies op deze gebieden, ook al zijn de lidstaten hiervoor in eerste instantie verantwoordelijk. De meeste belanghebbenden zien in het voorgestelde kaderprogramma een mogelijkheid de programma's die er deel van uitmaken gebruikersvriendelijker te maken en gemakkelijker toegankelijk voor het MKB.

Uit het raadplegingsproces kwamen veel nuttige commentaren en voorstellen naar voren. Deze betroffen evenwel meer de programmering en de uitvoering dan het besluit zelf; te zijner tijd zal er rekening mee worden gehouden.

6. SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

Overeenkomstig de rechtsgronden van het KCI worden de vastgestelde uitdagingen op evenredige wijze en in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel aangepakt³³. Voor alle gebieden waarop het KCI van toepassing is, delen de lidstaten en de Gemeenschap de verantwoordelijkheid³⁴. Het KCI wordt alleen toegepast wanneer het gebruik van communautaire instrumenten ter verbetering van de resultaten op nationaal of subnationaal niveau of voor het bereiken van de communautaire doelen aantoonbaar een toegevoegde waarde voor Europa heeft. De voor de onderdelen van het KCI opgerichte beheerscomités zien erop toe dat de door het KCI ondersteunde activiteiten in overeenstemming zijn met de prioriteiten van de lidstaten. Voor de evenredigheid zal met name worden gezorgd door de interventies te richten op aspecten waar de markt tekortschiet.

De *programma-instrumenten* zijn ook in overeenstemming met het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel:

- De communautaire financiële instrumenten voor het MKB geven de nationale instrumenten een extra hefboomeffect omdat ze door de AAA-rating van het EIF worden gesteund. De evenredigheid van deze instrumenten wordt verzekerd door via op de markt aanwezige intermediairs voor een hefboomeffect te zorgen. Er worden problemen aangepakt die ondanks de integratie van de markt voor financiële diensten

---

³³ Artikel 5 van het EG-Verdrag en het aan het Verdrag van Amsterdam gehechte Protocol betreffende de toepassing van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel.

³⁴ De rechtsgronden van het KCI zijn artikel 156, artikel 157, lid 3, en artikel 175, lid 1, van het Verdrag.

blijven optreden als gevolg van erkend, hardnekkig marktfalen. De instrumenten vormen een aanvulling op andere (op de eigen middelen gebaseerde) interventies van het EIF en op activiteiten van andere internationale financiële instellingen. Door de Europese dimensie worden goede werkwijzen in verband met deze instrumenten verspreid en worden gecoördineerde activiteiten gestimuleerd. In veel lidstaten zijn er op dit gebied tekortkomingen en levert de toegang tot een geschikte financiering nog steeds een obstakel op voor ondernemerschap, innovatie, de ontwikkeling van de informatiemaatschappij en de ontwikkeling en toepassing van milieutechnologieën.

- De communautaire steun voor diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven en de innovatie in Europa helpen de partnerorganisaties in de lidstaten het MKB meer van deze diensten te verstrekken en de samenwerking tussen bedrijven in de EU te bevorderen. Wanneer de steun overal op dezelfde manier gestructureerd is, kunnen de afzonderlijke centra gedecentraliseerde informatie- en adviesdiensten aanbieden. De proportionaliteit wordt verzekerd door de samenwerking met partnerorganisaties die goed in het economisch leven van hun regio zijn geïntegreerd.
- Acties inzake beleidsontwikkeling, zoals de uitwisseling van ervaringen, benchmarking en de coördinatie van nationaal beleid, helpen de autoriteiten de aanpak van de voorwaarden voor ondernemerschap, MKB-ontwikkeling, innovatie, eco-innovatie en de ontwikkeling en invoering van ICT in hun beleid te verbeteren. Deze uitwisseling van ervaringen, die deel uitmaakt van de open coördinatiemethode, wordt gebruikt als middel om de nationale autoriteiten te helpen hun eigen beleidsverantwoordelijkheden te verbeteren. In aansluiting hierop zijn partnerschappen mogelijk, waarvan de toegevoegde waarde voor de Gemeenschap voortkomt uit hun grensoverschrijdende aard.
- De belangrijkste steun voor bedrijfsinnovatieprojecten in Europa vloeit voort uit nationale en regionale programma's. Juist door hun nationale en regionale versplintering kunnen ze evenwel geen gebruik maken van het creatieve potentieel dat in andere EU-landen beschikbaar is. Dit probleem wordt aangepakt door steun te verlenen voor samenwerking tussen nationale en regionale programma's voor bedrijfsinnovatie, met name door uitwisselingen en de bevordering van optimale werkwijzen.
- Projecten voor gezamenlijke rekening, zoals implementatie-, proef- en markttoepassingsprojecten, hebben ten doel innovatie, de vorming van netwerken tussen belanghebbenden en de overdracht en introductie van nieuwe technologieën op de markt te stimuleren, vaak op grensoverschrijdende basis. De financiële steun voor deze projecten wordt gebaseerd op de toegevoegde waarde van de actie voor de Gemeenschap en in overeenstemming met de doelstellingen en het werkprogramma van het desbetreffende programma.

7. BUDGETTAIRE CONSEQUENTIES

Het "financieel memorandum" bij dit besluit vermeldt de indicatieve gevolgen voor de begroting. Het besluit is in overeenstemming met de financiële programmering voor het tijdvak 2007-2013, zoals voorgesteld door de Commissie³⁵.

---

³⁵ COM(2004) 101 van 26.2.2004.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**tot vaststelling van een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie
(2007-2013)**

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 156, artikel 157, lid 3, en artikel 175, lid 1,

Gezien het voorstel van de Commissie³⁶,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité³⁷,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's³⁸,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag³⁹,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Raad van Lissabon stelde zich in maart 2000 ten doel om van Europa de meest competitieve en dynamische kenniseconomie ter wereld te maken. Hij benadrukte het belang om een gunstig klimaat voor het midden- en kleinbedrijf (het MKB) te creëren en vond het belangrijk beste werkwijzen te verspreiden en toe te zien op een grotere convergentie tussen de lidstaten. In juni 2001 stelde de Europese Raad van Göteborg de EU-strategie voor duurzame ontwikkeling vast om ervoor te zorgen dat economische groei, sociale integratie en milieubescherming hand in hand gaan. De productiepatronen van ondernemingen spelen een belangrijke rol bij de duurzame ontwikkeling.
- (2) Om bij te dragen tot de vergroting van het concurrentie- en innovatievermogen van de Gemeenschap, de uitbouw van de kennismaatschappij en een duurzame ontwikkeling op basis van een evenwichtige economische groei moet een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (hierna "het kaderprogramma") worden vastgesteld.
- (3) Dit is in overeenstemming met de mededeling van de Commissie aan de voorjaarsvergadering van de Europese Raad, getiteld "Samen werken aan

---

³⁶ PB C [...] van [...], blz. [...].

³⁷ PB C [...] van [...], blz. [...].

³⁸ PB C [...] van [...], blz. [...].

³⁹ PB C [...] van [...], blz. [...].

werkgelegenheid en groei - Een nieuwe start voor de Lissabon-strategie⁴⁰. Hierin wordt gevraagd om maatregelen die groei en concurrentievermogen opleveren en het investeren en werken in Europa aantrekkelijker maken. Daarbij wordt herinnerd aan de noodzaak ondernemersinitiatieven te stimuleren, voldoende durfkapitaal voor de oprichting van bedrijven aan te trekken en een sterke industriële basis in Europa te behouden, terwijl tegelijkertijd innovatie en met name eco-innovatie, dat wil zeggen innovatie die verband houdt met of gebruik maakt van milieutechnologieën, de verbreiding van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) en het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen moeten worden bevorderd. Terwijl het concurrentievermogen grotendeels tot stand komt door een vitaal bedrijfsleven dat werkzaam is in een open, competitieve markt en gesteund wordt door de juiste randvoorwaarden, en met name door een regelgeving die innovatie begunstigt, moet de communautaire financiering zorgen voor een hefboomeffect en aanvullende financiering bieden wanneer er sprake is van een marktfalen.

- (4) In het kaderprogramma moeten de specifieke maatregelen van de Gemeenschap op het gebied van ondernemerschap, het MKB, het concurrentievermogen van de industrie, innovatie, informatie- en communicatietechnologie (ICT), milieutechnologieën en intelligente energie worden samengevoegd, die tot dusver waren geregeld in Besluit 96/413/EG van de Raad van 25 juni 1996 betreffende de uitvoering van een communautair actieprogramma ten behoeve van het concurrentievermogen van de Europese industrie⁴¹, Beschikking 2000/819/EG van de Raad van 20 december 2000 betreffende een meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap, met name voor het midden- en kleinbedrijf (MKB)⁴², Verordening (EG) nr. 1655/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juli 2000 betreffende het financieringsinstrument voor het milieu (LIFE)⁴³, Beschikking nr. 2256/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 tot vaststelling van een meerjarenprogramma (2003-2005) voor de monitoring van het eEuropa actieplan 2005, verspreiding van goede praktijken en de verbetering van de netwerk- en informatiebeveiliging (Modinis)⁴⁴, Beschikking 2001/48/EG van de Raad van 22 december 2000 tot vaststelling van een communautair meerjarenprogramma ter stimulering van de ontwikkeling en het gebruik van Europese digitale inhoud op de mondiale netwerken en ter bevordering van de taalkundige verscheidenheid in de informatiemaatschappij⁴⁵, Beschikking nr. 1336/97/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1997 betreffende een geheel van richtsnoeren voor trans-Europese telecommunicatienetwerken⁴⁶ en Beschikking nr. 1230/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 tot vaststelling van een meerjarenprogramma voor acties op energiegebied: "Intelligente energie - Europa"⁴⁷.

---

⁴⁰ COM(2005) 24 van 2.2.2005.

⁴¹ PB L 167 van 6.7.1996, blz. 55.

⁴² PB L 333 van 29.12.2000, blz. 84. Beschikking laatstelijk gewijzigd bij Beschikking nr. 593/2004/EG (PB L 268 van 16.8.2004, blz. 3).

⁴³ PB L 192 van 28.7.2000, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1682/2004 (PB L 308 van 5.10.2004, blz. 1).

⁴⁴ PB L 336 van 23.12.2003, blz. 1.

⁴⁵ PB L 14 van 18.1.2001, blz. 32.

⁴⁶ PB L 183 van 11.7.1997, blz. 12. Beschikking laatstelijk gewijzigd bij Beschikking nr. 1376/2002/EG (PB L 200 van 30.7.2002, blz. 1).

⁴⁷ PB L 176 van 15.7.2003, blz. 29.

- (5) In het kaderprogramma wordt een reeks gemeenschappelijke doelen vastgesteld, alsmede de totale begroting voor de uitvoering van deze doelen, verschillende soorten uitvoeringsmaatregelen en de regelingen voor toezicht en evaluatie en voor de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschappen.
- (6) Activiteiten betreffende onderzoek en technologische ontwikkeling die in overeenstemming met artikel 166 van het Verdrag worden uitgevoerd, blijven buiten beschouwing in het kaderprogramma, dat een aanvulling is op het communautaire kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling dat is vastgesteld bij Beschikking [...] van het Europees Parlement en de Raad van [...] ⁴⁸.
- (7) De gemeenschappelijke doelen van het kaderprogramma worden gerealiseerd door middel van specifieke programma's, getiteld "Programma voor ondernemerschap en innovatie", "Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid" en "Programma Intelligente energie - Europa".
- (8) In dit besluit worden de financiële middelen voor de gehele looptijd van het programma vastgesteld. Dit bedrag vormt voor de begrotingsautoriteit het voornaamste referentiepunt in de zin van punt 33 van het Interinstitutioneel Akkoord van 6 mei 1999 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure ⁴⁹.
- (9) Voor ieder specifiek programma moet een eigen, indicatief budget gereserveerd worden.
- (10) Om ervoor te zorgen dat de financiering beperkt blijft tot ingrepen bij marktfalen en om marktverstoringen te vermijden, moet de financiering via het kaderprogramma in overeenstemming zijn met de communautaire voorschriften inzake staatssteun en de flankerende instrumenten en met de geldende communautaire definitie van het MKB.
- (11) Ingevolge de Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte (EER) en de aanvullende protocollen bij de associatieovereenkomsten kunnen de desbetreffende landen aan de Gemeenschapsprogramma's deelnemen. Deelneming van andere landen is mogelijk wanneer overeenkomsten en procedures daartoe de mogelijkheid bieden.
- (12) Het kaderprogramma en de specifieke programma's moeten regelmatig worden gecontroleerd en geëvalueerd, zodat ze in voorkomend geval kunnen worden aangepast.
- (13) Ook moeten passende maatregelen ter voorkoming van onregelmatigheden en fraude worden genomen. Ingevolge Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen ⁵⁰, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden ⁵¹ en

---

⁴⁸ PB L.

⁴⁹ PB C 172 van 18.6.1999, blz. 1.

⁵⁰ PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1.

⁵¹ PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.

Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF)⁵² moeten verder de nodige stappen worden gezet om verloren, ten onrechte uitbetaalde of onjuist bestede bedragen terug te vorderen.

- (14) De groei en het concurrentievermogen van ondernemingen in de industrie en de dienstensector hangen af van hun vermogen zich snel aan veranderingen aan te passen en hun innovatieve potentieel te exploiteren. Dit geldt voor alle ondernemingen, ongeacht hun omvang, maar in het bijzonder voor kleinere ondernemingen. Het is daarom gepast een specifiek programma, getiteld "Programma voor ondernemerschap en innovatie", vast te stellen.
- (15) De Gemeenschap kan als katalysator en coördinator van de inspanningen van de lidstaten optreden. Zij kan bijdragen aan hun prestaties en deze aanvullen, met name door de uitwisseling van nationale en regionale ervaringen en werkwijzen te bevorderen, door de beste werkwijzen vast te stellen en te verspreiden en door ertoe bij te dragen dat overal in Europa diensten ter ondersteuning van bedrijven en innovatie, met name voor het MKB, beschikbaar zijn.
- (16) In haar Mededeling aan de Raad en het Europees Parlement over "Stimulering van technologieën voor duurzame ontwikkeling: een actieplan voor de Europese Unie inzake milieutechnologieën"⁵³ vraagt de Commissie om Gemeenschapsprogramma's ter ondersteuning van de ontwikkeling en verbreiding van milieutechnologieën en om het inzetten van financiële instrumenten om de risico's van investeringen in milieutechnologieën te delen.
- (17) De financiële marktinstrumenten van de Gemeenschap ten behoeve van het MKB vormen een aanvulling op de nationale financiële programma's en zorgen voor een hefboomwerking. Zij kunnen particuliere investeringen voor de oprichting van nieuwe innovatieve bedrijven stimuleren en bedrijven met een hoog groeipotentieel die zich nog in hun ontwikkelingsfase bevinden, helpen een vastgesteld tekort aan eigen middelen te verkleinen. Zij kunnen de toegang van bestaande MKB-bedrijven tot leningen voor activiteiten ter ondersteuning van hun concurrentievermogen en groeipotentieel verbeteren.
- (18) Het Europees Investeringsfonds (EIF) is het gespecialiseerde Gemeenschapsinstrument dat durfkapitaal en garantie-instrumenten voor het MKB beschikbaar stelt. Het draagt bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Gemeenschap, onder meer waar het gaat om de kennismaatschappij, innovatie, groei, werkgelegenheid en de bevordering van een ondernemingszin. Het EIF zorgt voor de noodzakelijke continuïteit in het beheer van Gemeenschapsprogramma's en heeft daarbij veel ervaring opgedaan. Dat het EIF namens de Commissie communautaire financiële instrumenten ten behoeve van het MKB beheert, wordt dan ook door onafhankelijke deskundigen als een goede werkwijze beschouwd. Het EIF is ook deskundig op het gebied van de ondersteuning van nieuwe, op publiek-private samenwerking gebaseerde acties van de lidstaten, die ten doel hebben op de

---

⁵² PB L 136 van 31.5.1999, blz. 1.

⁵³ COM(2004) 38 definitief van 28.1.2004.

kapitaalmarkten risicovolle investeringen aan te trekken ten behoeve van innovatieve kleine bedrijven.

- (19) Op handen zijnde veranderingen in het financiële klimaat en nieuwe boekhoudnormen leiden ertoe dat financiële instellingen gevoeliger worden voor risico's en dat er een ratingcultuur ontstaat, waardoor de kredietvoorziening aan het MKB, tenminste gedurende een overgangsfase, kan worden ingeperkt. Het Programma voor ondernemerschap en innovatie moet daarom inspelen op de veranderende financiële behoeften van het MKB, waaronder de behoefte aan financiering vanuit de regio en de aanpassing aan het nieuwe financiële klimaat, maar moet marktverstoringen vermijden.
- (20) Diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven en innovatie spelen een belangrijke rol bij het doorgeven van informatie aan het MKB over de werking en de mogelijkheden van de interne markt voor goederen en diensten en bij de transnationale overdracht van innovatie, kennis en technologie. Ook zijn zij van cruciaal belang bij het vergemakkelijken van de toegang van het MKB tot informatie over de Gemeenschapswetgeving die op hen van toepassing is, en ook over toekomstige wetgeving, zodat zij op kosteneffectieve wijze daarop kunnen inspelen. Uit externe analyses is gebleken dat de horizontale rol bij het verlenen van Europese diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven moet worden versterkt. Dit betreft de verspreiding van informatie over Gemeenschapsprogramma's en de bevordering van de deelname van het MKB aan die programma's, en met name aan het communautaire kaderprogramma voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie. Verder blijkt uit analyses dat het belangrijk is de interactie tussen de Commissie en het MKB te vergemakkelijken.
- (21) De Gemeenschap moet zich voorzien van een degelijke analytische basis ter ondersteuning van de beleidsvorming op het gebied van het MKB, ondernemerschap, innovatie en het concurrentievermogen in de industrie. Die basis moet een toegevoegde waarde leveren aan de informatie die op nationaal niveau op deze gebieden beschikbaar is. De Gemeenschap moet zorgen voor de gemeenschappelijke ontwikkeling van concurrentievermogenstrategieën voor de industrie en de dienstensector en voor de bevordering van beste werkwijzen met betrekking tot het ondernemingsklimaat en de ondernemingscultuur, met inbegrip van maatschappelijk verantwoord ondernemen en gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Ook moet zij de opkomst van jonge ondernemers bevorderen.
- (22) De Europese Raad van 20 en 21 maart 2003 gaf prioriteit aan innovatie en ondernemerschap en benadrukte dat Europa meer moet doen om ideeën in een werkelijke toegevoegde waarde om te zetten. Hij riep op de voorwaarden te creëren waarbij het bedrijfsleven tot innovatie overgaat. Het lineaire innovatiemodel, waarbij wordt verondersteld dat onderzoek rechtstreeks tot innovatie leidt, blijkt niet te volstaan om de innovatieprestaties te verklaren of om goede beleidsreacties op innovatiegebied te ontwerpen. Ervan uitgaande dat het innovatieproces staat of valt met de ondernemingen, moeten de financiering ter stimulering van innovatieve activiteiten van ondernemingen en de omzetting van de resultaten van innovatie in marktproducten, alsmede de innovatiegovernance en -cultuur deel gaan uitmaken van het Programma voor ondernemerschap en innovatie. Dit moet ertoe bijdragen dat innovatie het concurrentievermogen helpt bevorderen en tot een praktische toepassing in het bedrijfsleven leidt. De Europese Raad van 25 en 26 maart 2004 voegde hieraan

nog toe dat schone technologieën van levensbelang zijn voor een volledige exploitatie van de synergieën tussen het bedrijfsleven en het milieu. De bevordering van eco-innovatie, waartoe ook innovatieve schone technologieën behoren, kan ertoe bijdragen de mogelijkheden hiervan te exploiteren.

- (23) De markt voor de overdracht en absorptie van kennis is vaak ondoorzichtig en het gebrek aan informatie of het niet in staat zijn contacten te leggen, leidt tot marktbelemmeringen. Bedrijven vinden het ook moeilijk technologieën die geen deel uitmaken van hun traditionele werkterrein, in hun arbeidsproces te integreren en om toegang te krijgen tot nieuwe soorten vaardigheden. De financiële risico's bij innovatie kunnen hoog zijn, terwijl de winstgevendheid door problemen bij de ontwikkeling kan worden vertraagd en het voor de belastingen soms verschil maakt of de innovatie wel of niet slaagt. De vaardigheden die nodig zijn om de mogelijkheden te gebruiken, zijn wellicht niet in voldoende mate aanwezig. Belemmeringen van institutionele of regelgevende aard kunnen het ontstaan van en de toegang tot nieuwe markten vertragen of hinderen. Bovendien ligt het vaak aan de economische omstandigheden of bedrijven wel of niet gaan innoveren.
- (24) Die belemmeringen voor de marktpenetratie van innovatietechnologieën zijn bijzonder belangrijk wanneer het gaat om milieutechnologieën. De milieukosten van goederen en diensten komen vaak niet volledig tot uiting in de marktprijzen. Het gedeelte van de kosten dat niet in de marktprijs is verdisconteerd, komt ten laste van de gemeenschap als geheel en niet van de veroorzakers van de vervuiling. Dit marktfalen en het belang dat de Gemeenschap erbij heeft om op een kosteneffectievere wijze natuurlijke hulpbronnen te behouden, vervuiling te voorkomen en het milieu te beschermen, rechtvaardigen de grotere steun voor eco-innovatie.
- (25) De Gemeenschapsacties op innovatiegebied hebben ten doel de ontwikkeling van een innovatiebeleid in de lidstaten en de regio's te ondersteunen en de toepassing van synergieën tussen het innovatiebeleid en de ondersteunende activiteiten van Europa, de lidstaten en de regio's te vergemakkelijken. De Gemeenschap is in staat transnationale uitwisselingen, het wederzijdse leerproces en netwerkvorming te bevorderen en samenwerking bij het innovatiebeleid te stimuleren. Netwerkvorming door belanghebbenden is de sleutel voor een vergemakkelijking van de kennis- en ideeënstroom die noodzakelijk is voor innovatie.
- (26) De resolutie waaraan de Raad tijdens de Raad Telecom van 9 december 2004 zijn goedkeuring hechtte, biedt de grondslag voor het voorstel voor een nieuw initiatief op het gebied van de informatiemaatschappij ter versterking van de bijdrage van de informatiemaatschappij aan de prestaties van Europa. In haar Mededeling over een nieuwe start voor de Lissabon-strategie stelt de Commissie voor de inspanningen erop te concentreren "sterkere en duurzame groei [te] bewerkstelligen en meer en betere banen [te] creëren". Zij benadrukt dat de verbreiding van ICT in zowel de private als de openbare sector een belangrijk element voor de verbetering van de innovatieprestaties en het concurrentievermogen is. Daarom moet een speciaal programma, getiteld "Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid", worden vastgesteld.
- (27) ICT is de ruggengraat van de kenniseconomie. Zij neemt ongeveer de helft van de productiviteitsgroei in moderne economieën voor haar rekening en biedt unieke oplossingen voor de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. De verbetering van

diensten van de overheidssector en van algemeen belang moet plaatsvinden in nauwe samenwerking met de desbetreffende communautaire beleidsgebieden van de Gemeenschap, zoals gezondheidszorg, onderwijs en opleiding, milieu, vervoer, ontwikkeling van de interne markt en mededinging.

- (28) De toepassing en het beste gebruik van oplossingen op basis van innovatieve ICT moeten worden gestimuleerd, met name wanneer het gaat om diensten van openbaar belang. De ondersteuning door de Gemeenschap moet ook de coördinatie en de uitvoering van acties voor de ontwikkeling van de informatiemaatschappij in de lidstaten vergemakkelijken.
- (29) In de tussentijdse evaluatie van het eTEN-programma (trans-Europees netwerk voor Telecom) wordt voor communautaire interventies bij projecten ter ondersteuning van trans-Europese diensten op gebieden van openbaar belang een vraaggestuurde aanpak aanbevolen.
- (30) De mededelingen van de Commissie over de elektronische overheid⁵⁴ en de elektronische gezondheidszorg⁵⁵ en de conclusies van de Raad in verband hiermee verlangen een grotere inspanning op het gebied van innovatie, de uitwisseling van goede werkwijzen en interoperabiliteit, en stellen vast dat er behoefte bestaat aan grotere synergieën tussen verwante EU-programma's.
- (31) Er is een wettelijk kader vastgesteld om in te spelen op de uitdagingen van de digitale inhoud in de informatiemaatschappij. Dit is gebeurd in Richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie⁵⁶, Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij⁵⁷ en Richtlijn 96/9/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 1996 betreffende de rechtsbescherming van databanken⁵⁸.
- (32) Uiteenlopende werkwijzen in de lidstaten werpen steeds nieuwe technische belemmeringen op die een ruime toegang tot en het hergebruik van overheidsinformatie in de Gemeenschap tegenhouden.
- (33) Bij de Gemeenschapsacties inzake digitale inhoud moet rekening worden gehouden met de meertaligheid en culturele verscheidenheid van de Gemeenschap.
- (34) De natuurlijke hulpbronnen, die ingevolge artikel 174 van het Verdrag behoedzaam en rationeel moeten worden gebruikt, omvatten, naast de duurzame energiebronnen, ook aardolie, aardgas en vaste brandstoffen, die weliswaar essentiële energiebronnen zijn, maar tevens de voornaamste bronnen van kooldioxide-emissies zijn.

---

⁵⁴ COM(2003) 567.

⁵⁵ COM(2004) 356.

⁵⁶ PB L 345 van 31.12.2003, blz. 90.

⁵⁷ PB L 167 van 22.6.2001, blz. 10.

⁵⁸ PB L 77 van 27.3.1996, blz. 20.

- (35) Het Groenboek "Op weg naar een Europese strategie voor een continue energievoorziening"⁵⁹ stelde dat de Europese Unie steeds afhankelijker van externe energiebronnen wordt en dat haar afhankelijkheid in de komende twintig tot dertig jaar tot 70% zou kunnen toenemen. Daarom legde het de nadruk op de noodzaak het aanbodbeleid in evenwicht te brengen door duidelijke maatregelen ten behoeve van een op de vraag gericht beleid en riep het op tot een beheerster en milieuvriendelijker gebruik, met name door vervoer en bouwnijverheid. Ook werd gevraagd aan de aanbodzijde prioriteit te geven aan de ontwikkeling van nieuwe en duurzame energiebronnen, enerzijds als reactie op de uitdaging van de aardopwarming, en anderzijds om het vroeger al eens in actieprogramma's en resoluties gestelde doel te bereiken om het aandeel van energie uit duurzame energiebronnen in het bruto binnenlandse verbruik uiterlijk in 2010 tot 12% op te voeren.
- (36) Ingevolge Richtlijn 2001/77/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2001 betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit duurzame energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt⁶⁰ moeten de lidstaten nationale indicatieve streefcijfers vaststellen die verenigbaar zijn met het algemene indicatieve streefcijfer van de Gemeenschap: 12% van het bruto binnenlandse energieverbruik in 2010, en in het bijzonder met het indicatieve aandeel van de elektriciteit uit duurzame energiebronnen: 21% in het totale elektriciteitsverbruik van de Gemeenschap in 2010. In de mededeling van de Commissie "Het aandeel van hernieuwbare energie in de EU"⁶¹ wordt gewaarschuwd dat het streefcijfer van een aandeel van duurzame energie in het totale energieverbruik van de Gemeenschap van 12% in 2010 alleen haalbaar is wanneer omvangrijke extra acties worden ondernomen.
- (37) Ingevolge Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende de energieprestatie van gebouwen⁶² moeten de lidstaten voor nieuwe en bestaande gebouwen minimumeisen inzake energieprestaties toepassen, zorgen voor een energiecertificering van gebouwen en eisen dat c.v.-ketels en airconditioningsystemen in gebouwen regelmatig worden gekeurd.
- (38) Ingevolge Richtlijn 2003/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 mei 2003 ter bevordering van het gebruik van biobrandstoffen of andere duurzame brandstoffen in het vervoer⁶³ moeten de lidstaten erop toezien dat een minimaal aandeel van biobrandstoffen en andere duurzame brandstoffen op hun markten wordt aangeboden.
- (39) Ingevolge Richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van de vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt en tot wijziging van Richtlijn 92/42/EEG⁶⁴ moeten de lidstaten analyses van hun potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling uitvoeren en steunregelingen vaststellen die in overeenstemming zijn met het vastgestelde nationale potentieel.

---

⁵⁹ COM(2000) 769 definitief van 29.11.2000.

⁶⁰ PB L 283 van 27.10.2001, blz. 33.

⁶¹ COM(2004) 366 definitief van 26.5.2004.

⁶² PB L 1 van 4.1.2003, blz. 65.

⁶³ PB L 123 van 17.5.2003, blz. 42.

⁶⁴ PB L 52 van 21.2.2004, blz. 50.

- (40) Om de uitvoering van deze Gemeenschapsmaatregelen te vergemakkelijken, een grotere marktpenetratie voor duurzame energiebronnen te bereiken en de energie-efficiëntie te verbeteren, is er behoefte aan specifieke communautaire stimuleringsprogramma's, die de voorwaarden moeten scheppen voor de overgang naar duurzame energiesystemen; in het bijzonder moet steun worden gegeven aan de normalisering van de apparatuur waarmee duurzame energiebronnen worden geproduceerd of verbruikt, moet de technologie op ruimere schaal worden toegepast en moeten de beste werkwijzen bij het beheer van de vraagzijde worden verbreid. Hetzelfde geldt voor Gemeenschapsmaatregelen in verband met de etikettering van de energie-efficiëntie van elektrische, elektronische, kantoor- en communicatieapparatuur en de normalisering van verlichtings-, verwarmings- en airconditioningsystemen. Daarom moet een speciaal programma met de titel "Programma Intelligente energie - Europa" worden vastgesteld.
- (41) Om ervoor te zorgen dat de vastgestelde strategie ter bevordering van duurzame energie zich in volle omvang kan ontplooien, is het niet alleen noodzakelijk dat de Gemeenschap de ontwikkeling en uitvoering van het beleid blijft steunen en bestaande, niet-technologische belemmeringen door middel van uitgebreide voorlichtingscampagnes verwijdert, maar moet bovenal in de gehele Gemeenschap sneller steun worden gegeven aan investeringen in innovatieve technologieën, waarvan de introductie op de markt moeten worden gestimuleerd.
- (42) Duurzame energiebronnen en energie-efficiëntie bieden niet alleen milieuvoordelen, ze behoren ook tot de snelst groeiende bedrijfstakken in de Gemeenschap en creëren nieuwe, innovatieve banen. De Europese industrie is de nummer één ter wereld bij de ontwikkeling van technologieën voor de opwekking van elektriciteit uit duurzame energie. Deze technologieën bevorderen de economische en sociale cohesie en voorkomen de verspilling van natuurlijke hulpbronnen.
- (43) Beschikking nr. 1230/2003/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 tot vaststelling van een meerjarenprogramma voor acties op energiegebied: "Intelligente energie - Europa" (2003-2006)⁶⁵ loopt af op 31 december 2006.
- (44) Drie van de vier specifieke gebieden van het bij Beschikking nr. 1230/2003/EG vastgestelde programma moeten in het kader van dit programma worden voortgezet. Het zijn: i) de bevordering van energie-efficiëntie en het rationeel gebruik van energiebronnen ('SAVE'), ii) de bevordering van nieuwe en duurzame energiebronnen ('ALTENER'), en iii) de bevordering van energie-inefficiëntie en het gebruik van nieuwe en duurzame energiebronnen in het vervoer ('STEER').
- (45) De internationale dimensie ('COOPENER') van het bij Beschikking nr. 1230/2003/EG vastgestelde programma moet worden voortgezet in het kader van het nieuwe Gemeenschapsinstrument voor buitenlandse hulp⁶⁶.
- (46) Overeenkomstig de beginselen van goed bestuur en betere regelgeving heeft de Commissie onafhankelijke deskundigen opgedragen vooraf een evaluatie te maken van een hernieuwd communautair meerjarenprogramma op energiegebied, dat op 31

---

⁶⁵ PB L 176 van 15.7.2003, blz. 29.

⁶⁶ PB C 64 van 16.3.2005, blz. 4.

december 2006 het huidige programma "Intelligente energie - Europa" zou moeten opvolgen. In hun verslag komen de deskundigen tot de conclusie dat het noodzakelijk is dat programma na 2006 voort te zetten en er een uitgebreider en ambitieuzer instrument van te maken.

- (47) Daar de doelstellingen van het overwogen optreden ter vergroting van het concurrentie- en innovatievermogen van de Gemeenschap wegens de noodzaak van multilaterale partnerschap, transnationale mobiliteit en de uitwisseling van informatie in de gehele Gemeenschap niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt en derhalve wegens de aard van de noodzakelijke acties en maatregelen beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat dit besluit niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (48) De voor de uitvoering van dit besluit vereiste maatregelen moeten worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden⁶⁷.
- (49) Gezien de aard van de onderwerpen die in het kader van de specifieke programma's worden behandeld, moet de Commissie voor de uitvoering van ieder specifiek programma door een ander comité worden bijgestaan.
- (50) Bij Besluit nr. xxx/2005/EG van het Europees Parlement en de Raad is een meerjarenprogramma, *eContentplus* genaamd, vastgesteld ter verbetering van de toegankelijkheid, bruikbaarheid en exploitbaarheid van digitale inhoud in Europa. Eind 2008 loopt dit besluit af. Daarna moeten de maatregelen om de digitale inhoud in Europa toegankelijker, bruikbaarder en beter exploiteerbaar te maken worden voortgezet in het kader van het bij dit besluit vastgestelde Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid⁶⁸.
- (51) De in Beschikking 96/413/EG vervatte maatregelen moeten in het Programma voor ondernemerschap en innovatie worden geïntegreerd. Beschikking 96/413/EG dient derhalve te worden ingetrokken,

BESLUITEN:

---

⁶⁷ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁶⁸ PB L .

TITEL I

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Hoofdstuk 1

Het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie

Artikel 1 **Vaststelling**

1. Bij dit besluit wordt een kaderprogramma voor communautaire maatregelen op het gebied van concurrentievermogen en innovatie, hierna het 'kaderprogramma' genoemd, met een looptijd van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2013 vastgesteld.
2. Het kaderprogramma draagt bij tot het concurrentie- en innovatievermogen van de Gemeenschap als moderne kennismaatschappij, waarvan de duurzame ontwikkeling gebaseerd is op een evenwichtige economische groei, op een uiterst concurrentiële sociale markteconomie met een hoog beschermingsniveau en op verbetering van de milieukwaliteit.
3. Activiteiten betreffende onderzoek en technologische ontwikkeling die in overeenstemming met artikel 166 van het Verdrag worden uitgevoerd, blijven in het kaderprogramma buiten beschouwing.

Artikel 2 **Doelen**

1. Het kaderprogramma heeft de volgende doelen:
  - a) stimulering van het concurrentievermogen van ondernemingen en in het bijzonder van het midden- en kleinbedrijf (MKB);
  - b) bevordering van innovatie en eco-innovatie;
  - c) versnelling van de ontwikkeling van een competitieve, innovatieve en inclusieve informatiemaatschappij;
  - d) bevordering van energie-efficiëntie en nieuwe en duurzame energiebronnen in alle sectoren, met inbegrip van het vervoer.
2. De doelen van het kaderprogramma worden gerealiseerd door uitvoering van de volgende specifieke, in titel II vastgestelde programma's, hierna 'de specifieke programma's' genoemd:
  - a) Programma voor ondernemerschap en innovatie;

- b) Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid;
- c) Programma Intelligente energie - Europa.

Artikel 3
Begroting

1. Het financieel referentiebedrag voor de uitvoering van dit programma bedraagt 4 212,6 miljoen euro.
2. Een indicatieve verdeling van de voor de specifieke programma's beschikbare middelen is opgenomen in bijlage I.
3. De jaarlijkse kredieten worden binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten goedgekeurd door de begrotingsautoriteit.

Artikel 4
Deelname van derde landen

Dit kaderprogramma staat open voor deelname van:

- a) de EVA-landen (correcte vertaling van EFTA?) die lid zijn van de EER, overeenkomstig de voorwaarden die zijn neergelegd in de EER-Overeenkomst;
- b) de kandidaat-lidstaten die onder een pretoetredingsstrategie vallen, overeenkomstig de algemene beginselen en voorwaarden die in de respectieve kaderovereenkomsten en besluiten van de Associatieraad voor deelname van deze landen aan EG-programma's zijn vastgesteld;
- c) de westelijke Balkanlanden, overeenkomstig de bepalingen die na de vaststelling van de kaderovereenkomsten voor de deelname door deze landen aan EG-programma's worden overeengekomen;
- d) andere derde landen wanneer overeenkomsten daartoe de mogelijkheid bieden.

Hoofdstuk II
Uitvoering van het kaderprogramma

Artikel 5
Werkprogramma's

1. De Commissie stelt, volgens de procedure van artikel 46, lid 2, ieder jaar een werkprogramma voor de specifieke programma's vast.

De Commissie zorgt voor de uitvoering ervan.

2. Wijzigingen van de in lid 1 bedoelde jaarlijkse werkprogramma's die betrekking hebben op toegewezen begrotingsmiddelen van meer dan 1 miljoen euro, worden goedgekeurd volgens de procedure van artikel 46, lid 2.

Artikel 6

Aard van de uitvoeringsmaatregelen

1. Voor de uitvoering van de werkprogramma's worden vooral de volgende maatregelen toegepast:
  - a) communautaire financiële instrumenten voor het MKB;
  - b) netwerken waarin diverse belanghebbenden worden samengebracht;
  - c) proefprojecten, markttoepassingsprojecten en andere maatregelen ter ondersteuning van de verbreiding van innovatie;
  - d) analyse, ontwikkeling en coördinatie van het beleid met de deelnemende landen;
  - e) uitwisseling en verspreiding van informatie, bewustmakingscampagnes;
  - f) steun voor gezamenlijke acties van lidstaten of regio's;
  - g) aanbestedingen op basis van technische specificaties die in samenwerking met de lidstaten zijn uitgewerkt;
  - h) partnerschappen tussen nationale en regionale autoriteiten.
2. Deze en andere uitvoeringsmaatregelen, zoals uiteengezet in afdeling 2 van de hoofdstukken I, II en III van titel II, kunnen bij elk van de specifieke programma's worden toegepast indien het desbetreffende werkprogramma daarin voorziet.
3. Op de verleende financiering zijn de communautaire voorschriften inzake staatssteun en de flankerende instrumenten volledig van toepassing.

Artikel 7

Technische bijstand

De in het kader van dit besluit vastgestelde begroting kan ook worden belast met uitgaven die verband houden met voorbereidende activiteiten, toezicht, controle, audits en evaluaties die reeds reeks voor de uitvoering van dit besluit en voor de verwezenlijking van zijn doelstellingen noodzakelijk zijn.

Het gaat hierbij met name om studies, vergaderingen, voorlichtingsactiviteiten, publicaties, uitgaven voor computerhulpmiddelen, -systemen en -netwerken voor de uitwisseling en verwerking van gegevens, alsmede om alle andere uitgaven voor technische, wetenschappelijke en administratieve bijstand en expertise waaraan de Commissie bij de uitvoering van het besluit behoefte mocht hebben.

Artikel 8
Toezicht en evaluatie

1. De Commissie oefent regelmatig toezicht uit op de uitvoering van het kaderprogramma en zijn specifieke programma's. De Commissie stelt jaarlijks voor ieder specifiek programma een uitvoeringsverslag op, waarin de ondersteunde activiteiten worden belicht aan de hand van de financiële uitvoering, de resultaten en de effecten.
2. Het kaderprogramma en zijn specifieke programma's zijn het onderwerp van tussentijdse en eindevaluaties, waarbij onderwerpen als de relevantie, coherentie en synergieën, doeltreffendheid, efficiëntie, duurzaamheid en nut worden behandeld.

In de tussentijdse evaluaties kunnen ook elementen uit vroegere programma's achteraf worden geëvalueerd.

3. De tussentijdse en eindevaluaties van de specifieke programma's en de noodzakelijke toewijzingen uit de begroting worden opgenomen in de respectieve werkprogramma's.

De tussentijdse en eindevaluatie van het kaderprogramma en de noodzakelijke toewijzingen uit de begroting worden opgenomen in het werkprogramma voor het specifieke programma "Programma voor ondernemerschap en innovatie", dat wordt beschreven in hoofdstuk I van titel II.

4. De tussentijdse evaluatie van het kaderprogramma wordt uiterlijk op 31 december 2009 afgesloten en de eindevaluatie uiterlijk op 31 december 2011.

Het tijdschema voor de tussentijdse en eindevaluaties van de specifieke programma's wordt zodanig vastgesteld dat met de resultaten ervan rekening kan worden gehouden in de tussentijdse en eindevaluatie van het kaderprogramma.

5. De Commissie deelt de belangrijkste resultaten van de tussentijdse en eindevaluaties van het kaderprogramma en de specifieke programma's daarvan mee aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's.

Artikel 9
Bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap

1. De Commissie ziet erop toe dat bij de uitvoering van uit hoofde van dit besluit gefinancierde acties de financiële belangen van de Gemeenschap worden beschermd door de toepassing van maatregelen ter voorkoming van fraude, corruptie en andere illegale handelingen, zulks door de uitvoering van doeltreffende controles en de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde bedragen en, indien onregelmatigheden worden vastgesteld, door doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties, overeenkomstig Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 en Verordening (EG) nr. 1073/1999.
2. Voor de uit hoofde van dit besluit gefinancierde communautaire acties zijn Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96

van toepassing op elke schending van een bepaling van het Gemeenschapsrecht, niet-nakoming van een op grond van het programma overeengekomen contractuele verplichting daaronder begrepen, als gevolg van een handelen of nalaten van een marktdeelnemer, die door een ongerechtvaardigde uitgave een nadelig effect heeft of zou hebben op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen of op door de Europese Gemeenschappen beheerde budgetten.

3. Alle uitvoeringsmaatregelen uit hoofde van dit besluit voorzien met name in toezicht en financiële controle door de Commissie of een door haar gemachtigde vertegenwoordiger, dan wel in audits van de Europese Rekenkamer, indien nodig ter plaatse.

TITEL II SPECIFIEKE PROGRAMMA'S

Hoofdstuk 1 Programma voor ondernemerschap en innovatie

AFDELING 1 DOELSTELLINGEN EN WERKTERREINEN

Artikel 10

Vaststelling en doelstellingen

1. Hierbij wordt een steunprogramma voor het bedrijfsleven en het MKB, ondernemerschap, innovatie en het concurrentievermogen van de industrie vastgesteld (hierna het "Programma voor ondernemerschap en innovatie" genoemd).
2. Het Programma voor ondernemerschap en innovatie omvat acties ter ondersteuning, verbetering, stimulering en bevordering van:
  - a) toegang tot financiering voor de start en groei van MKB-bedrijven en de investering in innoverende activiteiten, met inbegrip van eco-innovatie;
  - b) het scheppen van een gunstig samenwerkingsklimaat voor het MKB;
  - c) innovatie in bedrijven, met inbegrip van eco-innovatie;
  - d) een ondernemerschaps- en innovatiecultuur;
  - e) economische en administratieve hervormingen inzake ondernemingen en innovatie.

Artikel 11

Toegang tot financiering voor de start en groei van MKB-bedrijven

Acties in verband met de toegang tot financiering voor de start en groei van MKB-bedrijven en de investering in innoverende activiteiten, met inbegrip van eco-innovatie, kunnen betrekking hebben op:

- a) vergroting van de investeringsvolumes van risicokapitaalfondsen en door business angels gesteunde investeringsvehikels;
- b) het bieden van een hefboomeffect aan instrumenten voor financiering met vreemd vermogen ten behoeve van het MKB;
- c) verbetering van het financiële klimaat voor het MKB.

Artikel 12
Samenwerking van het MKB

Acties in verband met samenwerking van het MKB kunnen betrekking hebben op:

- a) bevordering van diensten ter ondersteuning van het MKB;
- b) het bijdragen aan maatregelen om bedrijven in het MKB te helpen bij de samenwerking met ondernemingen in andere landen, met inbegrip van inspanningen om het MKB bij de Europese normalisatie te betrekken;
- c) bevordering en vergemakkelijking van internationale samenwerking tussen ondernemingen.

Artikel 13
Innovatie in bedrijven, met inbegrip van eco-innovatie

Acties in verband met innovatie, met inbegrip van eco-innovatie, kunnen betrekking hebben op:

- a) bevordering van sectorspecifieke innovatie, clusters, innovatienetwerken, publiek-private samenwerking op innovatiegebied en samenwerking met relevante internationale organisaties, en de toepassing van innovatiebeheer;
- b) ondersteuning van nationale en regionale bedrijfsinnovatieprogramma's;
- c) ondersteuning van de verbreiding van innovatieve technologie;
- d) ondersteunende diensten voor transnationale kennis- en technologieoverdracht en voor het beheer van intellectuele en industriële eigendom;
- e) het onderzoeken van nieuwe soorten innovatiediensten;
- f) het bevorderen van technologie en kennis door archivering en overdracht van gegevens.

Artikel 14
Ondernemerschaps- en innovatiecultuur

Acties in verband met ondernemerschaps- en innovatiecultuur kunnen betrekking hebben op:

- a) bevordering van ondernemersinitiatief, -vaardigheden en -cultuur, en het creëren van een evenwicht tussen het ondernemersrisico en de beloning, in het bijzonder voor jonge ondernemers;
- b) bevordering van een gunstig ondernemingsklimaat voor innovatie, bedrijfsontwikkeling en groei;
- c) ondersteuning van beleidsontwikkeling en samenwerking tussen actoren, onder wie ook nationale en regionale programmabeheerders.

Artikel 15

Economische en administratieve hervormingen inzake ondernemingen en innovatie

Acties betreffende economische en administratieve hervormingen inzake ondernemingen en innovatie kunnen betrekking hebben op:

- a) gegevensverzameling, analyse van en toezicht op prestaties, ontwikkeling en coördinatie van beleid;
- b) het bijdragen aan de vaststelling en bevordering van strategieën betreffende het concurrentievermogen voor de industrie en de dienstensector;
- c) ondersteuning van het wederzijdse leerproces om te komen tot excellente nationale en regionale overheidsdiensten.

AFDELING 2 UITVOERING

Artikel 16

Communautaire financiële instrumenten ten behoeve van het MKB

1. De communautaire financiële instrumenten ten behoeve van het MKB moeten het MKB een gemakkelijker toegang tot financiering bieden op bepaalde momenten in de bedrijfscyclus: in de zaai- en startfase, bij uitbreiding en bij overdracht van ondernemingen. Investerings van het MKB in onder meer technologische ontwikkeling, innovatie en technologieoverdracht vallen binnen het werkterrein van deze instrumenten.
2. De in lid 1 bedoelde instrumenten zijn:
  - a) de Faciliteit voor snelgroeiende, innovatieve MKB-bedrijven (FSIM);
  - b) de MKB-garantiefaciliteit;
  - c) het Capaciteitsopbouwprogramma.
3. De uitvoeringsbepalingen voor deze instrumenten zijn opgenomen in bijlage II.

Artikel 17

FSIM

1. De FSIM wordt namens de Commissie beheerd door het EIF.

Zij vervult de volgende functies:

- a) bijdragen tot de oprichting en financiering van MKB-bedrijven en verkleinen van de kloof tussen de aandelenmarkt en de risicokapitaalmarkt, die MKB-bedrijven belemmert bij het benutten van hun groeipotentieel;

- b) ondersteunen van innovatieve MKB-bedrijven met een groot groeipotentieel, in het bijzonder bedrijven die zich bezighouden met onderzoek, ontwikkeling en andere innoverende activiteiten.

2. De FSIM bestaat uit twee deelfaciliteiten:

FSIM 1 betreft aanloopinvesteringen (zaai- en startfase). Zij richt zich op investeringen in gespecialiseerde durfkapitaalfondsen, zoals fondsen voor de aanloopfase, regionaal opererende fondsen, fondsen voor specifieke bedrijfstakken, technologieën of OTO, en fondsen die gekoppeld zijn aan incubatoren (correcte vertaling?); op hun beurt verstrekken deze fondsen kapitaal aan MKB-bedrijven. Ook kan zij mede-investeren in door business angels gesteunde fondsen en investeringsvehikels.

FSIM 2 betreft uitbreidingsinvesteringen en investeert in gespecialiseerde risicokapitaalfondsen, die op hun beurt quasi-aandelenkapitaal of aandelenkapitaal verschaffen aan innovatieve MKB-bedrijven met een groot groeipotentieel tijdens de uitbreidingsfase. Bij de investeringen van FSIM 2 wordt buy-outkapitaal of vervangingskapitaal gemeden.

De FSIM kan investeren in intermediairs door in voorkomend geval te werken met nationale regelingen die gericht zijn op de ontwikkeling van investeringsmaatschappijen voor kleine bedrijven.

Artikel 18

MKB-garantiefaciliteit

1. De MKB-garantiefaciliteit wordt namens de Commissie beheerd door het EIF.

Zij vervult de volgende functies:

- a) het verstrekken van tegengaranties of, in voorkomend geval, medegaranties voor garantiestelsels in de hiervoor in aanmerking komende landen;
- b) het verstrekken van directe garanties aan andere geschikte financiële intermediairs.

2. De MKB-garantiefaciliteit bestaat uit vier deelfaciliteiten:

Deelfaciliteit a), betreffende financiering met vreemd vermogen door leningen of lease, verkleint de specifieke problemen die het MKB bij de toegang tot financiering ondervindt door het ervaren hogere risico bij investeringen in kennisgerelateerde activiteiten, zoals technologische ontwikkeling, innovatie en technologieoverdracht, en door het ontbreken van voldoende onderpand.

Deelfaciliteit b), betreffende microkredieten, stimuleert financiële instellingen om een grotere rol te spelen bij de verstrekking van kleine leningen met proportioneel hogere behandelingskosten per eenheid aan leningnemers die onvoldoende onderpand kunnen bieden. Naast garanties of tegengaranties kunnen financiële intermediairs ook subsidies ontvangen als gedeeltelijke tegemoetkoming in de hoge administratiekosten van microkredietverlening.

Deelfaciliteit c), betreffende garanties voor aandelenkapitaal- of quasi-aandelenkapitaalinvesteringen in MKB-bedrijven, richt zich op investeringen door lokale of regionale fondsen die zaaikapitaal en/of startkapitaal verstrekken en mezzaninefinancieringsfondsen, en beoogt de specifieke moeilijkheden te verkleinen die MKB-bedrijven vanwege hun zwakke financiële structuur en als gevolg van bedrijfsoverdrachten ondervinden.

Deelfaciliteit d), betreffende securitisatie van portefeuilles voor MKB-financiering met vreemd vermogen, mobiliseert extra vreemd vermogen voor het MKB, waarbij met de beoogde instellingen passende risicodelingsregelingen worden afgesproken. Deze transacties worden gesteund op voorwaarde dat de betrokken instellingen zich ertoe verbinden een aanzienlijk deel van de liquiditeit die zij als gevolg van het gemobiliseerde kapitaal ontvangen, binnen een redelijke termijn voor nieuwe MKB-leningen te bestemmen.

Artikel 19

Capaciteitsopbouwprogramma

1. Het Capaciteitsopbouwprogramma wordt beheerd in samenwerking met internationale financiële instellingen, waaronder de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO), de Europese Investeringsbank (EIB), het EIF en de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa (CEB).

Het vervult de volgende functies:

- a) vergroting van de deskundigheid op het gebied van investeringen en technologie bij fondsen die in innovatieve MKB-bedrijven of MKB-bedrijven met groeipotentieel investeren;
  - b) bevordering van de kredietverstrekking aan het MKB door verbetering van de kredietbeoordelingsprocedures voor MKB-leningen.
2. Het Capaciteitsopbouwprogramma bestaat uit de Zaaikapitaalactie en de Partnerschapsactie.

De Zaaikapitaalactie verleent subsidies om de verstrekking van durfkapitaal aan innovatieve MKB-bedrijven en andere MKB-bedrijven met groeipotentieel, waaronder bedrijven in de traditionele economie, te bevorderen door steun aan zaai- en startkapitaalfondsen en soortgelijke organisaties. De subsidies worden verleend voor de aanwerving op lange termijn van extra personeel met specifieke deskundigheid op het gebied van investeringen of technologie.

De Partnerschapsactie verleent subsidies aan financiële intermediairs om de kosten te dekken van technische bijstand bij de verbetering van hun kredietbeoordelingsprocedures voor MKB-financiering met vreemd kapitaal, teneinde de financiering van het MKB in landen met matige bancaire intermediatie te bevorderen.

Onder "matige intermediatie" wordt in het kader van de Partnerschapsactie verstaan de bancaire dienstverlening in landen waar het binnenlandse krediet als percentage

van het bruto binnenlands product volgens de gegevens van de Europese Centrale Bank of het Internationaal Monetair Fonds ver onder het EU-gemiddelde ligt.

De Partnerschapsactie begeleidt de kredietlijnen en de risicodeling die door internationale financiële instellingen aan partnerbanken of financiële instellingen in de hiervoor in aanmerking komende landen zijn verleend. Een aanzienlijk deel van de actie betreft verbetering van de kundigheid van banken om de commerciële haalbaarheid van projecten met een eco-innovatieaspect te beoordelen.

Artikel 20

Diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven en de innovatie

1. Diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven en de innovatie, met name voor het MKB, moeten worden bevorderd.
2. In verband met het in lid 1 genoemde doel kan financiële steun aan netwerkpartners worden toegekend, met name voor het verlenen van:
  - a) informatie-, feedback- en bedrijfssamenwerkingsdiensten;
  - b) innovatie-, technologie- en kennisoverdrachtdiensten;
  - c) diensten ter bevordering van de deelname van het MKB aan het OTO-kaderprogramma van de Gemeenschap.

Bijzonderheden betreffende deze diensten zijn opgenomen in bijlage III.

3. De Commissie selecteert netwerkpartners op basis van oproepen tot het indienen van voorstellen betreffende de in lid 2, onder a), b) en c), genoemde diensten. Op basis van deze oproepen tot het indienen van voorstellen kan de Commissie met geselecteerde netwerkpartners een kader-partnerschapsovereenkomst sluiten waarin is vastgelegd welk soort activiteiten zal worden verricht, volgens welke procedure subsidies aan hen worden verleend en welke algemene rechten en plichten elke partij heeft. De kader-partnerschap kan de gehele looptijd van het programma beslaan.
4. Behalve voor de in lid 2, onder a), b) en c), bedoelde diensten kan de Commissie voor het verrichten van andere, binnen het bestek van het kaderprogramma vallende activiteiten ook financiële steun verlenen op basis van een uitsluitend aan de netwerkpartners gerichte oproep tot het indienen van voorstellen.
5. De Commissie steunt de netwerkpartners door te zorgen voor de nodige coördinatie en operationele steun. Organisaties die gevestigd zijn in landen die niet aan het programma deelnemen, kunnen van deze coördinatie en operationele steun profiteren.
6. De Commissie zorgt ervoor dat de netwerkpartners onderling samenwerken en dat zij verzoeken die zij niet zelf kunnen vervullen aan een competente netwerkpartner doorgeven.

Artikel 21

Steunregeling voor bedrijfsinnovatie

1. De Steunregeling voor bedrijfsinnovatie stimuleert de transnationale samenwerking tussen steunprogramma's voor bedrijfsinnovatie.
2. Een groep samenwerkende programma's kan voor Gemeenschapssteun in aanmerking komen als de programma's:
  - a) afzonderlijk worden beheerd door overheidsdiensten op nationaal of subnationaal niveau; en
  - b) samen ten minste drie deelnemende landen omvatten; en
  - c) gecoördineerd of gezamenlijk worden beheerd.
3. Op basis van oproepen tot het indienen van voorstellen van de Gemeenschap kunnen voor steun in aanmerking komende groepen samenwerkende programma's worden geselecteerd.
4. Er kan steun worden verleend aan geselecteerde groepen samenwerkende programma's om de waarde van de hele groep of van een of meer specifieke acties van de groep te vergroten, te zorgen voor synergie tussen samenwerkende programma's of te zorgen voor kritische massa.
5. De steun kan bestaan in aanvullende communautaire financiering voor geselecteerde groepen samenwerkende programma's door bijdragen:
  - a) aan een gemeenschappelijk actiesteunfonds van een groep samenwerkende programma's; of
  - b) aan de financiering van specifieke gemeenschappelijke acties van een groep samenwerkende programma's.
6. De uit een dergelijk gemeenschappelijk fonds gefinancierde acties of door de Gemeenschap gefinancierde specifieke gemeenschappelijke acties staan open voor allen die in het kader van een samenwerkingsprogramma van de groep voor deelname aan de desbetreffende actie in aanmerking zouden komen.

Artikel 22

Analyse, ontwikkeling en coördinatie van beleid met deelnemende landen

De volgende elementen kunnen bijdragen tot de analyse, ontwikkeling en coördinatie van beleid met deelnemende landen:

- a) studies, gegevensverzameling, enquêtes en publicaties, zo mogelijk op basis van officiële statistische gegevens;
- b) bijeenkomsten van deskundigen, onder wie ook deskundigen van overheidsinstellingen en belanghebbende partijen, conferenties en andere evenementen;

- c) bewustmaking, netwerkvorming en andere relevante activiteiten;
- d) benchmarking van nationale en regionale prestaties en uitwerking, verspreiding en toepassing van goede werkwijzen.

Artikel 23

Partnerschappen tussen instanties op nationaal en regionaal niveau

1. Om gerichte administratieve samenwerking tot stand te brengen, kunnen partnerschapsacties worden ontplooid op basis van oproepen tot het indienen van voorstellen aan nationale contactpunten. Deze kunnen vervolgens in overleg met de nationale of regionale instanties een deskundige of een team van deskundigen hierover de leiding geven.
2. De Commissie beoordeelt het door de leidinggevende deskundige of door de teams van deskundigen opgestelde werkplan en kan een subsidie aan overheidsdiensten verlenen.
3. De partnerschapsacties kunnen met centrale ondersteuningsdiensten van de Commissie worden aangevuld.

Artikel 24

Programmaondersteunende maatregelen

De Commissie kan de volgende stappen nemen:

- a) analyse van en toezicht op het concurrentievermogen en sectorale vraagstukken, mede met het oog op het jaarlijkse verslag van de Commissie over het concurrentievermogen van de Europese industrie;
- b) uitvoering van effectbeoordelingen van Gemeenschapsmaatregelen die specifiek van belang zijn voor het concurrentievermogen van ondernemingen;
- c) beoordeling van specifieke aspecten of specifieke uitvoeringsmaatregelen in verband met dit programma;
- d) verspreiding van nuttige informatie over dit programma.

AFDELING 3

WERKPROGRAMMA

Artikel 25

Werkprogramma

De doelstellingen en prioriteiten, operationele tijdschema's, deelnemingsregels en selectie- en beoordelingscriteria voor de in de artikelen 16 tot en met 23 bedoelde maatregelen worden uitvoerig beschreven in het werkprogramma.

Hoofdstuk II

Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid

AFDELING 1

DOELSTELLINGEN EN WERKTERREINEN

Artikel 26

Vaststelling en doelstellingen

1. Hierbij wordt een programma ter ondersteuning van het informatie- en communicatietechnologiebeleid vastgesteld (hierna het "Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid" genoemd).
2. Het Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid omvat de volgende acties:
  - a) ontwikkeling van de Gemeenschappelijke Europese informatieruimte en versterking van de interne markt voor informatieproducten en -diensten;
  - b) bevordering van innovatie door bredere toepassing van ICT en door investeringen in ICT;
  - c) ontwikkeling van een inclusieve informatiemaatschappij en efficiëntere en effectievere diensten van openbaar belang en verbetering van de levenskwaliteit.
3. Promotie en bewustmaking van de kansen en voordelen die ICT voor bedrijven en burgers oplevert, vormen een belangrijk aspect van de in lid 2 bedoelde acties.

Artikel 27

Gemeenschappelijke Europese informatieruimte

Acties in verband met de Gemeenschappelijke Europese informatieruimte zijn gericht op:

- a) het verschaffen van naadloze toegang tot diensten die op ICT berusten en het scheppen van goede randvoorwaarden voor een snelle en juiste verbreiding van convergerende digitale communicatie en diensten, met inbegrip van interoperabiliteits-, veiligheids- en vertrouwensaspecten;
- b) verbetering van de voorwaarden voor de ontwikkeling van digitale inhoud met speciale aandacht voor meertaligheid en culturele diversiteit;
- c) toezicht op de Europese informatiemaatschappij door gegevensverzameling en analyse van de ontwikkeling, de beschikbaarheid en het gebruik van digitale communicatiediensten, zoals de groei van internet, de toegang tot breedband en ontwikkelingen op het gebied van inhoud en diensten.

Artikel 28

Innovatie door bredere toepassing van ICT en door investeringen in ICT

Acties in verband met innovatie door bredere toepassing van ICT en door investeringen in ICT zijn gericht op:

- a) bevordering van de innovatie in procédés, diensten en producten die op ICT berusten, met name bij het MKB en bij overheidsdiensten, waarbij rekening wordt gehouden met de vereiste vaardigheden;
- b) stimulering van publiek-private interactie en samenwerking om de innovatie en de investeringen in ICT in een stroomversnelling te brengen;
- c) promotie en bewustmaking van de kansen en voordelen die ICT voor bedrijven en burgers oplevert en bevordering van het debat over nieuwe ICT-trends op Europees niveau.

Artikel 29

Een inclusieve informatiemaatschappij, efficiëntere en effectievere diensten van openbaar belang en verbetering van de levenskwaliteit

Acties in verband met de ontwikkeling van een inclusieve informatiemaatschappij, efficiëntere en effectievere diensten van openbaar belang en verbetering van de levenskwaliteit zijn gericht op:

- a) vergroting van de toegankelijkheid van ICT en van de digitale geletterdheid;
- b) vergroting van het vertrouwen in en de ondersteuning van ICT-gebruik, met bijzondere aandacht voor privacyoverwegingen;
- c) verbetering van de kwaliteit, efficiëntie en beschikbaarheid van elektronische diensten van openbaar belang en ter bevordering van de participatie door middel van ICT, met inbegrip van interoperabele (???) pan-Europese of grensoverschrijdende overheidsdiensten, alsmede de ontwikkeling van bouwstenen van gemeenschappelijk belang en de uitwisseling van goede werkwijzen.

AFDELING 2 UITVOERING

Onderafdeling 1 Implementatie van projecten, acties inzake optimale werkwijzen en thematische netwerken

Artikel 30 **Algemeen**

Het Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid kan worden uitgevoerd door middel van projecten, acties inzake optimale werkwijzen en thematische netwerken, met inbegrip van acties voor het op grote schaal testen en demonstreren van innovatieve overheidsdiensten met een pan-Europese dimensie. De projecten, acties inzake optimale werkwijzen en thematische netwerken zijn gericht op bevordering van de toepassing en het beste gebruik van op innovatieve ICT gebaseerde oplossingen, met name voor diensten van openbaar belang. Ook de coördinatie en de uitvoering van acties gericht op de ontwikkeling van de informatiemaatschappij in alle lidstaten moeten met steun van de Gemeenschap worden bevorderd.

Artikel 31

Projecten, acties inzake optimale werkwijzen en thematische netwerken

1. Er wordt steun verleend aan:
  - a) projecten, met inbegrip van uitvoerings-, proef- en markttoepassingsprojecten;
  - b) acties inzake optimale werkwijzen om kennis te verspreiden en ervaringen te delen in de hele Gemeenschap;
  - c) thematische netwerken met een bepaalde doelstelling, met deelname van uiteenlopende belanghebbenden, die bijdragen aan de coördinatie van activiteiten en de overdracht van kennis.
2. De projecten zijn gericht op de bevordering van de innovatie, de overdracht van technologie en de verspreiding van nieuwe, marktrijpe technologie.

Aan de in lid 1, onder a), bedoelde projecten kan de Gemeenschap een subsidie van maximaal 50% van de totale kosten verlenen. Overheidslichamen kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding op basis van 100% van de extra kosten.
3. De acties inzake optimale werkwijzen worden geclusterd uitgevoerd rond specifieke thema's en zijn via thematische netwerken met elkaar verbonden.

De bijdrage van de Gemeenschap voor de in lid 1, onder b), bedoelde maatregelen beperkt zich tot de directe uitgaven die noodzakelijk of wenselijk worden geacht voor het verwezenlijken van de specifieke doelstellingen van de actie.

4. De thematische netwerken kunnen worden gekoppeld aan acties inzake optimale werkwijzen.

De steun aan thematische activiteiten wordt toegekend voor de aanvullende subsidiabele kosten voor de coördinatie en implementatie van het netwerk. Met de bijdrage van de Gemeenschap mogen de aanvullende subsidiabele kosten van deze maatregelen worden gedekt.

Onderafdeling 2 Overige bepalingen

Artikel 32

Aanvragen

Aanvragen voor communautaire steun bevatten in voorkomend geval een financieel plan waarin alle financieringselementen van de projecten zijn vermeld, met inbegrip van de van de Gemeenschap verlangde financiële steun, alsmede de eventuele overige verzoeken om steun uit andere bronnen.*Artikel* 33

Analyse, ontwikkeling en coördinatie van beleid met deelnemende landen

Voor de analyse, ontwikkeling en coördinatie van beleid met deelnemende landen zijn de volgende acties nodig:

- a) studies, gegevensverzameling, enquêtes en publicaties, zo mogelijk op basis van officiële statistische gegevens;
- b) bijeenkomsten van deskundigen van overheidsinstellingen en belanghebbende partijen, conferenties en andere evenementen;
- c) bewustmaking, netwerkvorming en andere relevante activiteiten met deelname van deskundigen van overheidsinstellingen en belanghebbende partijen;
- d) benchmarking van nationale prestaties en uitwerking, verspreiding en toepassing van goede werkwijzen.

Artikel 34

Promotie, communicatie, uitwisseling van informatie en verspreiding

1. Voor de uitvoering van het programma of de voorbereiding van toekomstige activiteiten zijn de volgende acties nodig:
  - a) activiteiten in verband met promotie, verspreiding, voorlichting en communicatie;

- b) uitwisseling van informatie, kennis en ervaringen, conferenties, seminars, workshops of andere bijeenkomsten en beheer van geclusterde activiteiten.
2. Maatregelen die gericht zijn op de commercialisering van producten, procédés of diensten, marketingactiviteiten en verkoopbevordering komen niet voor steun in aanmerking.

Artikel 35

Projecten van gemeenschappelijk belang: aanbestedingen op basis van technische specificaties die in overleg met lidstaten zijn opgesteld

Wanneer het nodig is om de doelstellingen van het Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid te verwezenlijken en wanneer lidstaten een duidelijk gemeenschappelijk belang in verband met het gebruik op Europees niveau van producten, diensten of basiscomponenten of bouwstenen voor diensten hebben, kan de Commissie projecten van gemeenschappelijk belang initiëren die de vereiste technische en organisatorische taken omvatten. Voor dergelijke projecten komt de Commissie met de lidstaten gemeenschappelijke technische specificaties en uitvoeringsschema's overeen. Op basis van de overeengekomen gemeenschappelijke technische specificaties en uitvoeringsschema's schrijft de Commissie aanbestedingen voor de uitvoering van de projecten uit. De opdrachten worden uitsluitend door de Commissie aanbesteed volgens de regels voor communautaire aanbestedingen.

**AFDELING 3
WERKPROGRAMMA**

Artikel 36

Werkprogramma

De doelstellingen en prioriteiten, de daarvoor vereiste maatregelen, de operationele tijdschema's, en de in overeenstemming met de doelstellingen van artikel 26 vastgelegde beoordelings- en selectiecriteria voor de uitvoeringsmaatregelen worden uitvoerig beschreven in het werkprogramma.

Hoofdstuk III

Programma Intelligente energie - Europa

AFDELING 1

DOELSTELLINGEN EN WERKTERREINEN

Artikel 37

Vaststelling en doelstellingen

1. Hierbij wordt een programma ter ondersteuning van energie-efficiëntie, duurzame energiebronnen en energiediversificatie vastgesteld (hierna het "Programma Intelligente energie - Europa" genoemd).
2. Het Programma Intelligente energie - Europa omvat met name acties om:
  - a) energie-efficiëntie en een rationeel gebruik van energiebronnen te stimuleren;
  - b) nieuwe en duurzame energiebronnen te promoten en energiediversificatie te steunen;
  - c) energie-efficiëntie en het gebruik van nieuwe en duurzame energiebronnen in het vervoer te promoten.

Artikel 38

Operationele doelstellingen

Operationeel gezien is het Programma Intelligente energie - Europa gericht op:

- a) het verschaffen van de elementen die nodig zijn voor verbetering van duurzaamheid, voor ontwikkeling van het potentieel van steden en regio's alsmede voor het opstellen van de wetgevingsmaatregelen die nodig zijn om deze strategische doelstellingen te verwezenlijken; het ontwikkelen van de middelen en instrumenten voor de follow-up, de bewaking en de evaluatie van het effect van de door de Gemeenschap en haar lidstaten vastgestelde maatregelen op de terreinen waarop dat programma betrekking heeft;
- b) het in alle lidstaten stimuleren van investeringen in nieuwe en best presterende energie-efficiëntietechnologieën, duurzame energiebronnen en energiediversificatie, ook in het vervoer, door de kloof tussen de succesvolle demonstratie van innovatieve technologieën en de daadwerkelijke, grootschalige introductie ervan op de markt te overbruggen om zo een hefboomeffect voor de investeringen van de publieke en particuliere sector te creëren, belangrijke strategische technologieën te promoten, de kosten te verlagen, de marktervaring te vergroten en bij te dragen tot het verkleinen van de financiële risico's en andere ervaren risico's en belemmeringen die dergelijke investeringen verhinderen;

- c) het opheffen van de niet-technologische belemmeringen voor efficiënte en intelligente energieproductie- en energieconsumptiepatronen door de institutionele capaciteitsopbouw, ook op lokaal en regionaal niveau, te bevorderen, door bewustmaking, met name via het onderwijssysteem, door bevordering van de uitwisseling van kennis en ervaring tussen de belangrijkste actoren, ondernemingen en burgers in het algemeen en door stimulering van de verspreiding van optimale werkwijzen en de beste beschikbare technologieën, met name door promotie op Gemeenschapsniveau.

Artikel 39

Energie-efficiëntie en rationeel gebruik van hulpbronnen (SAVE)

Acties ter bevordering van energie-efficiëntie en rationeel gebruik van energiebronnen kunnen betrekking hebben op:

- a) vergroting van de energie-efficiëntie en bevordering van rationeel energiegebruik, met name in de bouwnijverheid en in de industrie, met uitzondering van acties die onder artikel 41 vallen;
- b) steun bij de opstelling en toepassing van wetgevingsmaatregelen.

Artikel 40

Nieuwe en duurzame hulpbronnen (ALTENER)

Acties ter bevordering van nieuwe en duurzame energiebronnen kunnen betrekking hebben op:

- a) bevordering van nieuwe en duurzame energiebronnen voor de gecentraliseerde en gedecentraliseerde productie van elektriciteit en warmte en de diversificatie van energiebronnen, met uitzondering van acties die onder artikel 41 vallen;
- b) integratie van nieuwe en duurzame energiebronnen in de lokale omgeving en in energiesystemen;
- c) steun bij de opstelling en toepassing van wetgevingsmaatregelen.

Artikel 41

Energie in het vervoer (STEER)

Acties ter bevordering van energie-efficiëntie en van het gebruik van nieuwe en duurzame energiebronnen in het vervoer kunnen betrekking hebben op:

- a) ondersteuning van initiatieven betreffende alle energieaspecten van het vervoer en de diversificatie van brandstoffen;
- b) bevordering van duurzame brandstoffen en energie-efficiëntie in het vervoer;
- c) steun bij de opstelling en toepassing van wetgevingsmaatregelen.

Artikel 42
Horizontale initiatieven

Acties betreffende een combinatie van verschillende van de in de artikelen 39, 40 en 41 genoemde specifieke terreinen of in verband met bepaalde prioriteiten van de Gemeenschap kunnen betrekking hebben op:

- a) integratie van energie-efficiëntie en duurzame energiebronnen in diverse sectoren van de economie;
- b) het combineren van allerlei instrumenten, middelen en actoren in één actie of project.

AFDELING 2
UITVOERING

Artikel 43
Promotie- en verspreidingsprojecten

Er wordt steun verleend aan:

- a) strategische studies op basis van gemeenschappelijke analyses en regelmatig toezicht op de marktontwikkelingen en energietrends met het oog op de opstelling van toekomstige wetgevingsmaatregelen of de herziening van bestaande wetgeving, ook ten aanzien van de werking van de interne energiemarkt, de uitvoering van de middellange- en langetermijnstrategie voor energie ter bevordering van duurzame ontwikkeling, de opstelling van langlopende vrijwillige overeenkomsten met het bedrijfsleven en andere belanghebbenden en de ontwikkeling van normen, etiketterings- en certificatiesystemen;
- b) de invoering, uitbreiding of reorganisatie van structuren en instrumenten gericht op duurzame energieontwikkeling, met inbegrip van het lokale en regionale energiebeheer, alsmede de ontwikkeling van adequate financiële producten en marktinstrumenten;
- c) de bevordering van systemen en apparatuur op het gebied van duurzame energie, teneinde de marktpenetratie ervan verder te versnellen en investeringen te stimuleren die de overgang van demonstratie naar commerciële exploitatie van beter presterende technologieën vergemakkelijken, bewustmakingsacties en het zorgen voor de nodige bevoegdheden van de instellingen, in het bijzonder met het oog op de toepassing van het mechanisme voor schone ontwikkeling en de gezamenlijke toepassing in het kader van het Protocol van Kyoto;
- d) ontwikkeling van informatie-, onderwijs- en opleidingsstructuren, benutting van resultaten, bevordering en verspreiding van knowhow en optimale werkwijzen onder alle consumenten, verspreiding van de resultaten van acties en projecten en samenwerking met de lidstaten via operationele netwerken;
- e) bewaking van de tenuitvoerlegging en het effect van de wetgevende en ondersteunende maatregelen van de Gemeenschap.

Artikel 44
Markttoepassingsprojecten

Er wordt communautaire steun verleend aan acties en projecten in verband met de eerste markttoepassing van voor de Gemeenschap relevante, recentelijk beproefde technologieën, die zijn opgezet om innovatieve technieken, procédés of producten die met succes technisch zijn gedemonstreerd maar door de resterende risico's nog niet op de markt zijn gepenetreerd, te bevorderen met het oog op een grootschaliger gebruik ervan in de lidstaten onder andere economische of geografische omstandigheden of met technische aanpassingen, zodat de Gemeenschap deelt in het risico dat verbonden is aan de economische toepassing van de resultaten van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie.

AFDELING 3
WERKPROGRAMMA

Artikel 45
Werkprogramma

De regels voor elk van de specifieke acties en maatregelen in verband met de doelstellingen van artikel 37, de uitvoeringsbepalingen, de financieringsregelingen en de deelnemingsregels worden beschreven in het werkprogramma. Dat bevat tevens de selectiecriteria, waarin de doelstellingen van het Programma Intelligente energie - Europa tot uitdrukking komen, en het indicatieve tijdschema voor de uitvoering van het werkprogramma, met name ten aanzien van de inhoud van de oproepen tot het indienen van voorstellen.

TITEL III

ALGEMENE BEPALINGEN EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 46 **Comités**

1. De Commissie wordt bijgestaan door de volgende comités:
  - a) voor het Programma voor ondernemerschap en innovatie, door het POI-beheerscomité (POIC);
  - b) voor het Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid, door het ICT-beheerscomité (ICTC);
  - c) voor het Programma Intelligente energie - Europa, door het IEE-beheerscomité (IEEC).
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 4 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.

De in artikel 4, lid 3, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt op drie maanden vastgesteld.
3. De in lid 1 bedoelde comités stellen hun reglement van orde vast.

Artikel 47 **Intrekking**

Besluit 96/413/EG wordt ingetrokken.

Artikel 48 **Overgangsmaatregelen**

De uitvoeringsmaatregelen in verband met de doelstelling van artikel 27, onder b), worden tot en met 31 december 2008 uitgevoerd uit hoofde van Besluit .../ .../EG van het Europees Parlement en de Raad⁶⁹.

Na 31 december 2008 worden de acties die op of voor die datum uit hoofde van Besluit .../ .../EG zijn begonnen, overeenkomstig dat besluit beheerd, waarbij evenwel het bij dat besluit ingestelde comité wordt vervangen door het bij artikel 46, lid 1, onder b), van dit besluit ingestelde comité.

---

⁶⁹ PB L ... van ..., blz. ...

Artikel 49
Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel, [...]

Voor het Europees Parlement
De Voorzitter
[...]

Voor de Raad
De Voorzitter
[...]

BIJLAGE I
Indicatieve verdeling van de beschikbare middelen

De indicatieve begrotingsmiddelen voor de specifieke programma's bedragen:

- a) 2 631 miljoen euro voor de uitvoering van het Programma voor ondernemerschap en innovatie; daarvan is 520 miljoen euro bestemd voor de bevordering van eco-innovatie;
- b) 801,6 miljoen euro voor de uitvoering van het Programma ter ondersteuning van het ICT-beleid;
- c) 780 miljoen euro voor de uitvoering van het Programma Intelligente Energie - Europa.

BIJLAGE II
Uitvoeringsbepalingen voor de communautaire financiële instrumenten ten behoeve van
het MKB,
bedoeld in artikel 16

1. Gemeenschappelijke bepalingen voor alle communautaire financiële instrumenten ten behoeve van het MKB

A. Begroting

De begrotingsmiddelen dekken de volledige kosten van elk instrument, met inbegrip van de betalingsverplichtingen jegens financiële intermediairs, zoals verliezen op garanties, de beheerskosten van het EIF en de internationale financiële instellingen die de EU-middelen beheren, alsook alle andere in aanmerking komende kosten of uitgaven. Om te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en veranderende marktomstandigheden gedurende de looptijd van het programma, wordt de nodige flexibiliteit betracht ten aanzien van het overhevelen van middelen tussen instrumenten. *B. Trustrekeningen*

Het EIF en de betrokken internationale financiële instellingen openen afzonderlijke trustrekeningen voor de begrotingsmiddelen van elk instrument. Dit mogen rentedragende rekeningen zijn. De rente die tot en met 31 december 2013 wordt ontvangen, mag aan de middelen worden toegevoegd en kan ten behoeve van het desbetreffende instrument worden gebruikt.

Betalingen die de trustee in verband met betalingsverplichtingen jegens financiële intermediairs verricht, worden van de desbetreffende trustrekening afgeschreven. De bedragen die de trustee in de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen moet terugstorten, de beheerskosten van de trustee en andere in aanmerking komende kosten en uitgaven, worden conform de overeenkomsten tussen de Commissie en de trustee van de trustrekening afgeschreven. De van de Commissie ontvangen middelen, de ontvangen rente en, afhankelijk van het instrument, de opbrengsten uit gerealiseerde investeringen (FSIM) of de bereidstellings- en garantieprovisies en de overige vorderingen (MKB-garantiefaciliteit) worden op de trustrekening bijgeschreven.

Na 31 december 2013 worden de eventuele saldi op de trustrekeningen, afgezien van nog niet afgeschreven middelen waarvoor verplichtingen zijn aangegaan en gelden die redelijkerwijs voor de dekking van in aanmerking komende kosten en uitgaven nodig zijn, in de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen teruggestort. *C. Vergoedingen*

Voor het beheer van de instrumenten geldt een redelijke vergoedingsregeling. De vergoedingen worden door de Commissie overeenkomstig de gebruikelijke marktpraktijk vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met:

- de totale looptijd van het instrument en het toezicht dat ook na de looptijd nog vereist is;
- de in aanmerking komende landen;
- de nieuwheid en complexiteit van het instrument;

- het aantal aan het instrument verbonden activiteiten, zoals marktonderzoek, het zoeken van en onderhandelen met intermediairs, het structureren van transacties, afsluiting, toezicht en verslaglegging.

D. Zichtbaarheid

Elke intermediair zorgt ervoor dat de ontvangen Gemeenschapssteun voldoende onder de aandacht wordt gebracht.

2. Uitvoering van de Faciliteit voor snelgroeiende, innovatieve MKB-bedrijven (FSIM)

A. Inleiding

De fiduciaire, beheers- en toezichtsaspecten worden door de Commissie en het EIF overeengekomen. De Commissie past specifieke richtsnoeren voor het beheer van kasmiddelen toe.

B. Intermediairs

De deelfaciliteiten FSIM 1 en FSIM 2 richten zich op commercieel georiënteerde intermediairs die worden beheerd door onafhankelijke teams met een passende mix van vaardigheden en ervaring. De intermediairs worden op transparante, niet-discriminerende wijze geselecteerd volgens de beste zakelijke en marktpraktijk, waarbij belangenconflicten worden vermeden en ernaar wordt gestreefd te werken met een breed scala van gespecialiseerde fondsen of soortgelijke structuren.*C. Geschiktheidscriteria*

De FSIM vormt een aanvulling op de uit eigen middelen gefinancierde activiteiten van de Europese Investeringsbank en het EIF, doordat zowel voor de intermediaire fondsen als voor het investeringsbeleid van die fondsen wordt gekozen voor een hoger risicoprofiel.*FSIM 1*

FSIM 1 investeert in intermediaire durfkapitaalfondsen die investeren in maximaal tien jaar oude MKB-bedrijven, gewoonlijk vanaf de niveaus pre-A (zaaifase) en A (aanloopfase), en doet in sommige gevallen ook vervolginvesteringen. De maximale totale investering in een intermediair durfkapitaalfonds bedraagt 25% van het totale kapitaal dat door het fonds wordt gehouden, of 50% voor nieuwe fondsen die waarschijnlijk een bijzonder krachtige katalyserende rol bij de ontwikkeling van durfkapitaalmarkten voor een specifieke technologie of in een specifieke regio zullen vervullen, alsmede voor investeringsvehikels van business angels. De maximale totale investering in een intermediair durfkapitaalfonds bedraagt 50% ingeval het fonds voornamelijk investeert in MKB-bedrijven die actief zijn op het gebied van eco-innovatie. Ten minste 50% van het in een fonds geïnvesteerde kapitaal moet afkomstig zijn van investeerders die werken in omstandigheden die overeenkomen met de normale marktomstandigheden (volgens het "beginsel van de particuliere investeerder in een markteconomie"), ongeacht de rechtsvorm en de eigendomsstructuur van de investeerders die dit deel van het kapitaal verstrekken. Voor geen enkel fonds mag een betalingsverplichting van meer dan 30 miljoen euro worden aangegaan. Investerings van FSIM 1 kunnen worden gecombineerd met eigen middelen van het EIF, middelen onder het EIB-mandaat of andere door het EIF beheerde middelen.

FSIM 2

FSIM 2 investeert in intermediaire risicokapitaalfondsen die investeren in MKB-bedrijven, gewoonlijk op de niveaus B en C (uitbreiding). De gewoonlijke maximale totale investering in een intermediair risicokapitaalfonds bedraagt 15% van het totale kapitaal dat door het fonds wordt gehouden, of 25% voor:

- nieuwe fondsen die waarschijnlijk een bijzonder krachtige katalyserende rol bij de ontwikkeling van risicokapitaalmarkten voor een specifieke technologie of in een specifieke regio zullen vervullen;
- fondsen die voornamelijk investeren in MKB-bedrijven die actief zijn op het gebied van eco-innovatie;
- fondsen die zijn opgericht door beheersteams zonder ervaring op dit gebied.

Wanneer investeringen worden gecombineerd met eigen middelen van het EIF, middelen onder het EIB-mandaat of andere door het EIF beheerde middelen, bedraagt de bijdrage van FSIM 2 maximaal 15%. Ten minste 50% van het in een fonds geïnvesteerde kapitaal moet afkomstig zijn van investeerders die werken in omstandigheden die overeenkomen met de normale marktomstandigheden (volgens het "beginsel van de particuliere investeerder in een markteconomie"), ongeacht de rechtsvorm en de eigendomsstructuur van de investeerders die dit deel van het kapitaal verstrekken. Voor geen enkel fonds mag een betalingsverplichting van meer dan 30 miljoen euro worden aangegaan.

D. Investeringen op gelijke voet

De FSIM-investeringen in een intermediair fonds staan op gelijke voet (*pari passu*) met de investeringen van particuliere investeerders.

E. Looptijd van de faciliteit

De FSIM is een langetermijnfaciliteit die gewoonlijk voor 5 tot 12 jaar in intermediaire fondsen deelneemt. De looptijd van de FSIM-investeringen bedraagt in geen geval meer dan 19 jaar, gerekend vanaf de ondertekening van de delegatieovereenkomst tussen de Commissie en het EIF. De overeenkomsten tussen het EIF en de intermediairs moeten voorzien in goede uitstapstrategieën.

F. Realisatie van investeringen

Aangezien de meeste FSIM-investeringen in niet-beursgenoteerde, illiquide entiteiten worden gedaan, wordt de realisatie van die investeringen gebaseerd op de uitkering van de opbrengsten die de intermediair ontvangt uit de verkoop van zijn investeringen in MKB-bedrijven.*G. Herinvestering van opbrengsten uit gerealiseerde investeringen*

De opbrengsten, met inbegrip van dividenden en vergoedingen, die het EIF tot en met 31 december 2013 ontvangt, worden toegevoegd aan de middelen van de faciliteit en ten behoeve van de faciliteit gebruikt.**3. Uitvoering van de MKB-garantiefaciliteit**

A. Inleiding

De fiduciaire, beheers- en toezichtsaspecten worden door de Commissie en het EIF overeengekomen. De Commissie past specifieke richtsnoeren voor het beheer van kasmiddelen toe.

B. Intermediairs (correcte vertaling? Misschien tussenpersoon?)

De intermediairs worden gekozen uit de reeds operationele of op te richten garantiestelsels in de in aanmerking komende landen, met inbegrip van onderlingewaarborgorganisaties, en eventuele andere geschikte financiële instellingen. De selectieprocedures moeten transparant en niet-discriminerend zijn en belangenconflicten moeten worden vermeden.

De intermediairs worden geselecteerd volgens de beste marktpraktijk wat betreft:

- het effect op het volume van de financieringen (vreemd vermogen, aandelenkapitaal of quasi-aandelenkapitaal) ten behoeve van het MKB, en/of
- het effect op de toegang van het MKB tot financiering, en/of
- het effect op de risico's die de betrokken intermediair bij financiering van het MKB op zich neemt.

C. Geschiktheidscriteria

De financiële criteria om voor financiering in het kader van de MKB-garantiefaciliteit in aanmerking te komen, worden voor elke intermediair vastgesteld op grond van zijn activiteiten, waarbij ernaar wordt gestreefd zo veel mogelijk MKB-bedrijven te bereiken. Deze criteria moeten de marktomstandigheden en -praktijken in het betrokken gebied weerspiegelen. De kosten van de verwerving van materiële en immateriële activa, met inbegrip van innovatieactiviteiten, technologische ontwikkeling en de verwerving van licenties, komen voor financiering in aanmerking.

Tot de criteria van deelfaciliteit d), betreffende securitisatie van portefeuilles voor MKB-financiering met vreemd vermogen, behoren ook individuele transacties en transacties van meerdere verkopers alsmede transacties in meerdere landen. De beoordeling van de geschiktheid gebeurt op basis van de beste marktpraktijk, met name ten aanzien van de kredietkwaliteit en de risicodiversificatie van de gesecuritiseerde portefeuille. *D.*

Voorwaarden van de garanties

De garanties die het EIF namens de Commissie in het kader van de deelfaciliteiten a) financiering met vreemd vermogen, b) microkredieten en c) aandelenkapitaal of quasi-aandelenkapitaal verstrekt, dekken een deel van het risico dat de financiële intermediair neemt in een financieringsportefeuille van individuele transacties. Deelfaciliteit d) securitisatie betreft het delen in het risico van bepaalde gesecuritiseerde tranches met een hogere senioriteit dan de tranche die het eerste verlies dekt of het aan de oorspronkelijke eigenaar overlaten van het risico van een aanzienlijk deel van de tranche die het eerste verlies dekt en het delen van het risico van het overige deel. De door het EIF verleende garanties in verband met de deelfaciliteiten a) financiering met vreemd vermogen, b) microkredieten en c) aandelenkapitaal of quasi-aandelenkapitaal staan gewoonlijk op gelijke voet met de garanties of, in voorkomend geval, met de financiering die de intermediair verleent.

Het EIF kan de financiële intermediair een volgens een overeengekomen schema berekende provisie voor de bereidgestelde, maar niet-gebruikte bedragen in rekening brengen

("bereidstellingsprovisie"), alsook een garantieprovisie. Het kan ook een vergoeding in rekening brengen voor individuele securitisatietransacties.

E. Gelimiteerde gecumuleerde verliezen van het EIF

De kosten van de faciliteit voor de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen mogen niet meer bedragen dan de begrotingsmiddelen die in het kader van deze faciliteit ter beschikking van het EIF zijn gesteld. Een voorwaardelijke begrotingsverplichting is niet mogelijk.

De verplichting van het EIF om zijn aandeel in de verliezen van de intermediair te betalen, blijft bestaan totdat het gecumuleerde bedrag van de betalingen tot dekking van de verliezen op een specifieke financieringsportefeuille, in voorkomend geval verminderd met het gecumuleerde bedrag van de terzake alsnog geïnde bedragen die aanvankelijk als verliezen waren geboekt, een tevoren overeengekomen bedrag bereikt, waarna de garantie van het EIF automatisch wordt geannuleerd.*F. Bijschrijving van alsnog geïnde bedragen en andere opbrengsten op de trustrekening*

Alsnog van een bepaalde intermediair geïnde bedragen die aanvankelijk als verliezen waren geboekt, worden op de trustrekening bijgeschreven en worden in aanmerking genomen bij de berekening van de gelimiteerde gecumuleerde verliezen van het EIF voor die intermediair. Andere opbrengsten, zoals bereidstellings- en garantieprovisies, worden op de trustrekening bijgeschreven en, wanneer zij voor 31 december 2013 zijn ontvangen, aan de middelen van de faciliteit toegevoegd.

G. Looptijd van de faciliteit

De maximale looptijd van afzonderlijke MKB-garanties bedraagt 10 jaar.

4. Uitvoering van het Capaciteitsopbouwprogramma

A. Inleiding

De bijzonderheden betreffende de uitvoering van de Zaaikapitaalactie en de Partnerschapsactie, met inbegrip van de fiduciaire, beheers- en toezichtsaspecten, worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de Commissie en het EIF of de betrokken internationale financiële instellingen. De intermediairs worden geselecteerd volgens de beste marktpraktijk.

De selectieprocedures voor het verlenen van technische bijstand moeten transparant en niet-discriminerend zijn en belangenconflicten moeten worden vermeden.

B. Zaaikapitaalactie

De Zaaikapitaalactie wordt op fiduciaire basis uitgevoerd. De begrotingsmiddelen dekken de volledige kosten van de actie, met inbegrip van de beheerskosten en andere in aanmerking komende kosten of uitgaven. De subsidies worden verleend aan investeringsfondsen die zaaikapitaal in hun algemene investeringsprogramma hebben opgenomen, teneinde een deel van de desbetreffende beheerskosten te dekken.

C. Partnerschapsactie

De Partnerschapsactie wordt door het EIF of door relevante internationale financiële instellingen beheerd. Deze actie dekt de kosten van technische bijstand, beheersvergoedingen en andere in aanmerking komende kosten ter ondersteuning van de capaciteitsopbouw.

5. Evaluatie

Bij de externe evaluaties, die worden verricht door onafhankelijke deskundigen, wordt rekening gehouden met het effect van het Groei- en werkgelegenheidsinitiatief dat is vastgesteld bij Besluit 98/347/EG van de Raad en van het Meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap, met name voor het midden- en kleinbedrijf (MKB), dat is vastgesteld bij Beschikking 2000/819/EG van de Raad. In het kader van de externe evaluaties wordt het effect van de communautaire financiële instrumenten ten behoeve van het MKB beoordeeld en wordt een kwalitatieve analyse van de behaalde resultaten gemaakt, met name door het hefboomeffect en de kosten-batenverhouding van elk instrument te bepalen. De evaluatieverslagen bevatten ook statistische gegevens, namelijk: voor de FSIM: het aantal bereikte MKB-bedrijven en het aantal gecreëerde banen;

- voor de MKB-garantiefaciliteit: het totale volume van de door financiële intermediairs aan het MKB verstrekte leningen en het aantal MKB-bedrijven dat hiermee werd bereikt;
- voor de Zaaikapitaalactie: het aantal gesteunde organisaties en het volume van de zaaikapitaalinvesteringen;
- voor de Partnerschapsactie: het aantal gesteunde intermediairs en het aantal bereikte MKB-bedrijven;
- specifieke resultaten betreffende eco-innovatie.

Aan de resultaten van de externe evaluatie en de lessen die hieruit kunnen worden getrokken, wordt voldoende bekendheid gegeven. Dit geldt ook voor de uitwisseling van optimale werkwijzen tussen belanghebbenden.

BIJLAGE III

Bijzonderheden betreffende de diensten ter ondersteuning van het bedrijfsleven en de innovatie, als bedoeld in artikel 20

a. Informatie-, feedback- en bedrijfssamenwerkingsdiensten

- Verspreiding van informatie over de werking van de interne markt voor goederen en diensten en de kansen die deze biedt;
- proactieve promotie van de programma's, initiatieven en beleidsonderdelen van de Gemeenschap die voor het MKB van belang zijn;
- toepassing van de hulpmiddelen waarmee het effect van de bestaande wetgeving op het MKB kan worden gemeten;
- bijdragen aan de uitvoering van effectbeoordelingsstudies van de Commissie;
- gebruik van andere passende middelen om het MKB bij het Europese beleidsvormingsproces te betrekken;
- ondersteuning van MKB-bedrijven bij het ontwikkelen van grensoverschrijdende activiteiten;
- ondersteuning van MKB-bedrijven bij het vinden van bedrijfspartners door middel van geschikte middelen.

b. Innovatie-, technologie- en kennisoverdrachtsdiensten

- Verspreiding van informatie over en bewustmaking van beleid, wetgeving en ondersteunende programma's in verband met innovatie;
- bijdragen aan de verspreiding en benutting van onderzoeksresultaten;
- aanbieden van bemiddelingsdiensten voor technologie- en kennisoverdracht en voor het smeden van partnerschappen tussen innoverende bedrijven;
- bevordering van de capaciteit van bedrijven, met name van de innovatiecapaciteit van het MKB;
- vergemakkelijken van de aansluiting bij andere innovatiediensten.

c. Diensten ter bevordering van de deelname van het MKB aan het OTO-kaderprogramma van de Gemeenschap

- Bewustmaking van het MKB van het OTO-kaderprogramma van de Gemeenschap;
- ondersteuning van MKB-bedrijven bij het vaststellen van hun OTO-behoeften en bij het vinden van partners met soortgelijke OTO-behoeften;

- ondersteuning van MKB-bedrijven bij het opstellen en coördineren van projectvoorstellen voor deelname aan het OTO-kaderprogramma van de Gemeenschap.

LEGISLATIVE FINANCIAL STATEMENT

1. NAME OF THE PROPOSAL :

Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council establishing a Competitiveness and Innovation framework Programme (2007-2013)

2. ABM / ABB FRAMEWORK

Policy area: Enterprise and Industry

Activities: Competitiveness, Industrial Policy, Innovation and Entrepreneurship

Policy area: Economic and Financial Affairs

Activities: Operations and Financial Instruments

Policy area: Information Society and Media

Activities: eEurope

Policy area: Environment

Activities: Environmental programmes and projects

Policy area: Energy and Transport

Activities: “Intelligent Energy Europe” Programme

3. BUDGET LINES

3.1. Budget lines (operational lines and related technical and administrative assistance lines (ex- B.A lines)) including headings :

Headings within the Financial Perspectives 2007-2013

1. Sustainable Growth;

1a) Competitiveness for growth and employment

A new budget structure will be defined after approval of the Interinstitutional agreement on the Financial Perspective 2007-2013. For information, the current budget lines corresponding to the activities that will be carried on in the Competitiveness and Innovation Programme are listed below.

Economic and financial affairs

01 04 05 (Programme for enterprise and entrepreneurship – improvement of the financial environment for SMEs, Council Decision 2000/819/EC);

Enterprise and Industry

02 02 03 01 (Multiannual Programme for enterprise and entrepreneurship, and particularly for SMEs, Council Decision 2000/819/EC);

02 02 03 02 Support for SMEs in the New Financial Environment

02 02 03 03 Pilot project: Transfer of expertise through mentoring

02 03 01 Research and Innovation

02 03 02 Support for the coherent development of policies

02 05 (Competitiveness and sustainable development, Council Decision 96/419/EC);

02 01 04 03 Industrial competitiveness policy for the European Union — Expenditure on administrative management

02 01 04 04 (Programme for enterprise and entrepreneurship, administrative support, Council Decision 2000/819/EC);

02 01 05 01 Expenditure related to research staff

02 01 05 02 Research external staff

02 01 05 03 Other management expenditure for research

Information Society and Media

09 030100 Modinis

09 030200 Promotion of the European digital presence in global networks

09 010402 Promotion of the European digital presence in global networks - Expenditure on administrative management

09 030400 Trans-European telecommunications networks

09 010403 Trans-European telecommunications networks - Expenditure on administrative management

Environment

07 03 04 LIFE III (Financial Instrument for the Environment — 2000 to 2006) — Projects on Community territory—Part II (environmental protection)

07 01 04 03 LIFE III (2000-2006) – part II (environmental protection) – expenditure on administrative management

Energy and Transport

ABB 06 04 01: "Intelligent Energy for Europe" Programme (2003-2006)

ABB 06 01 04 08: "Intelligent Energy for Europe" Programme (2003-2006) - Expenditure on administrative management

ABB 06 01 04 30: "Intelligent Energy Executive Agency

3.2. Duration of the action and of the financial impact:

Period of application: 1st January 2007 – 31st December 2013

Payments from the EU budget may be made beyond 31st December 2013

3.3. Budgetary characteristics (*add rows if necessary*) :

Budget line	Type of expenditure		New	EFTA contribution	Contributions from applicant countries	Heading in financial perspective
Operational expenditure Entrepreneurship and Innovation programme	Non-comp	Diff ¹	YES	YES	YES	As of 2007: 1a
Operational expenditure ICT Policy support programme	Non-comp	Diff	YES	YES	YES	As of 2007: 1a
Operational expenditure Intelligent Energy Europe Programme	Non-comp	Diff	YES	YES	YES	As of 2007: 1a
Administrative expenditure for the framework Programme	Non-comp	Non-Diff	YES	YES	YES	As of 2007: 1a

¹ Differentiated appropriations

4. SUMMARY OF RESOURCES

4.1. Financial Resources (current prices)

4.1.1. Summary of commitment appropriations (CA) and payment appropriations (PA)

EUR million (to 3 decimal places)

Expenditure type	Section no.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
------------------	-------------	--	------	------	------	------	------	------	------	-------

Operational expenditure²

Commitment Appropriations (CA)	8.1	a	385,700	423,900	516,000	561,000	630,000	677,000	733,000	3926,600
Payment Appropriations (PA)		b	173,800	263,700	382,000	476,300	625,000	637,600	667,400 700,800 ³	3926,600

Administrative expenditure within reference amount⁴

Technical & administrative assistance (NDA)	8.2.4	c	27,000	30,000	37,000	40,000	47,000	50,000	55,000	286,000
---	-------	---	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------

TOTAL REFERENCE AMOUNT

Commitment Appropriations		a +	412,700	453,900	553,000	601,000	677,000	727,000	788,000	4212,600
Payment Appropriations		b +	200,800	293,700	419,000	516,300	672,000	687,600	722,400 700,800 ⁵	4212,600

Administrative expenditure not included in reference amount⁶

Human resources and associated expenditure (NDA)	8.2.5	d	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240	22,680
--	-------	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

² Expenditure that does not fall under Chapter xx 01 of the Title xx concerned.

³ Beyond 2013.

⁴ Expenditure within article xx 01 04 of Title xx. **Note: part of this amount should finance the Executive agency, subject to a preliminary cost-benefit study.**

⁵ Beyond 2013.

⁶ Expenditure within chapter xx 01 other than articles xx 01 04 or xx 01 05. Additional costs compared to current expenditure for the implementation of the Programme's elements as existing today.

Administrative costs, other than human resources and associated costs, not included in reference amount (NDA)	8.2.6	e	-	-	-	-	-	-	-	-
---	-------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Total indicative financial cost of intervention

TOTAL CA including cost of Human Resources	a+c+d+e	415,940	457,140	556,240	604,240	680,240	730,240	791,240	4235,280
TOTAL PA including cost of Human Resources	b+c+d+e	204,040	296,940	422,240	519,540	675,240	690,840	725,640 700,800 ⁷	4235,280

4.1.2. Compatibility with Financial Programming

The proposal is compatible with financial programming as proposed by the Commission (COM(2004)101 of 26 February 2004)

4.1.3. Financial impact on Revenue

The proposal has no financial implications on revenue

4.2. Human Resources FTE (including officials, temporary and external staff) – see detail under point 8.2.1.

Annual requirements ⁸	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total number of human resources	30	-	-	-	-	-	-

5. CHARACTERISTICS AND OBJECTIVES

5.1. Need to be met in the short or long term

As an essential instrument in support of the strategy for growth and jobs, the Competitiveness and Innovation Programme will have to meet the following needs:

⁷ Beyond 2013.

⁸ The 19 posts shown are additional human resources as compared to 2006. After 2007, no further additional human resources are required.

- **Foster the competitiveness of enterprises and in particular SMEs**, by improving access to finance, providing Europe-wide business and innovation support services, encouraging entrepreneurial spirit in Europe.
- Boosting **innovation, including eco-innovation**, as one of the keys to productivity growth.
- **Encouraging the development and uptake of Information and Communication Technologies (ICT)**⁹, one of the main innovative means to improve productivity.
- **Accelerating action in the fields of energy efficiency, renewable energy sources and energy diversification** in Europe.

Beyond addressing the problems outlined above, the underlying motive force is to bring together Community programmes and activities in the field of competitiveness and innovation into one coherent and synergetic framework, while also addressing complementary environmental concerns.

5.2. Value-added of Community involvement and coherence of the proposal with other financial instruments and possible synergies

All the areas covered by the framework Programme (which is based on Articles 156, 157(3) and 175(1) of the Treaty) fall under shared responsibility of Member States and Community. The CIP will therefore intervene only where a demonstrable European added value is present, and the management committees of each specific programme will ensure coherence and complementarity with actions at Member States level. As an instrument to implement the Community strategy for growth and jobs, the Competitiveness and Innovation framework Programme clearly finds its place in the context of a partnership between different actors, and its instruments are designed to provide a leverage effect. Moreover, the innovation and business support networks will perform a feedback function and help the Commission in constantly assessing the actual needs, the proportionality of actions and the respect of subsidiarity.

There are certain system/market failures that can best be tackled via public interventions. The Competitiveness and Innovation framework Programme will add value to national interventions by:

- Providing a European dimension in support of innovation for enterprises, through assistance services in the areas of transfer of technology, clustering and networking. Innovation policy takes place mostly at national and regional levels but there is a need for intervention at Community level, as international co-operation is developing rapidly in innovation matters, and for trans-national exchange of experience, networking and benchmarking. Therefore Community action will add value to national interventions by providing a European

---

⁹ [Enterprise Policy Scoreboard](#), SEC(2003) 1278, 4.11.2003.

dimension in support of innovation for enterprises, through assistance services in the areas of transfer of technology, clustering and networking.

- enforcing competitiveness and facilitating SMEs' access to finance; the Community intervention has a leverage potential on other existing financial instruments, and details on the expected impact are made available in the Impact Assessment.
- accelerating the uptake of environmental technologies leading to a more efficient use of resources and the opening of new markets, while protecting the environment more cost-efficiently. This should contribute to improving the competitiveness of European industry and creating the conditions for sustainable economic growth.
- Stimulating a wider uptake of ICT by businesses, public sector and citizens across Europe, and developing an information society for all, based on trustworthy and secure products and services. ICT uptake and best use are affected by perceived concerns with regard to returns on investments and security aspects, with a genuine European dimension (if not global, for example in the security field). The EU level, for reasons of scale and scope, is also best suited to fostering interoperability for the users' benefit¹⁰.
- Accelerating the uptake of sustainable energy technologies, in the context of EU targets for sustainable energy and the Millennium Development goals.

As far as synergies with other Community programmes are concerned, please refer to chapter 4 of the explanatory memorandum.

Finally, the very structure and concept of the CIP reflects the intention to create synergies between several Community programmes that existed separately up to 2006 by bringing them under a common framework.

5.3. Objectives, expected results and related indicators¹¹ of the proposal in the context of the ABM framework

5.3.1. The Competitiveness and Innovation framework Programme

The framework Programme has the following objectives:

---

¹⁰ Preliminary Analysis of the Contributions of the EU Information Society Policies and Programmes to the Lisbon and Sustainable Development Strategies – ongoing study by DG INFSO C3, 2005.

¹¹ The indicators relevant to the policy development and coordination activities are, by necessity, rather “soft”. This is due to the fact that their direct impacts are difficult to measure because (a) they are often influential in nature, rather than direct actions, (b) they are therefore difficult to isolate from contextual factors, and it is thus difficult to establish direct causal relationships, (c) the impact on the final beneficiaries usually depends on subsequent implementation of recommendations by Member States.

- (a) to foster the competitiveness of enterprises and in particular Small and Medium sized Enterprises (SMEs);
- (b) to promote innovation including eco-innovation;
- (c) to accelerate the development of a competitive, innovative and inclusive Information Society;
- (d) to promote energy efficiency and new and renewable energy sources in all sectors including transport.

These objectives are pursued through the implementation of specific programmes. Indicators are established at the level of specific programmes.

5.3.2. The Entrepreneurship and Innovation programme:

The programme shall provide for action to support, improve, encourage and promote:

access to finance for the start-up and growth of SMEs and investment in innovation activities;

SME co-operation;

Innovation, including eco-innovation in enterprises;

innovation governance and culture;

economic and administrative reform for more entrepreneurship and competitiveness in industry and service sectors.

<i>Access to finance for the start-up and growth of SMEs¹² and investment in innovation activities</i>		
Objective	Indicators	Verification source
increasing investment volumes of venture capital funds and investment vehicles promoted by business angels	Degree of change (in investment volumes of venture capital funds and investment vehicles promoted by business angels)	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
providing leverage to SME debt financing instruments	Change in volume of investment financing	Annual reporting and monitoring, programme evaluation

¹² With regard to the Community Financial Instruments it should be the indicators shown are subject to external variables and influences, not least the state of the economy and political conditions at local, regional, national, and Community level.

	The number of SMEs receiving new financing	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
	Jobs created in SMEs receiving new financing	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
	Total net disbursement	Annual reporting and monitoring
improving the financial environment for SMEs	The number of SMEs receiving new financing	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
<i>SME co-operation</i>		
Objective	Indicators	Verification source
fostering services in support of SMEs	Number of queries answered Number of awareness raising campaigns Number of on-line consultations carried out	Annual reporting and monitoring Annual reporting and monitoring Annual reporting and monitoring
contributing to measures helping SMEs to cooperate with other enterprises across borders, including SME cooperation in the field of European standardisation	Number of cross-border cooperation projects carried out	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
promoting and facilitating international business cooperation	Number of international cooperation projects carried out	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
<i>Innovation, including eco-innovation in Enterprises</i>		
Objective	Indicators	Verification source
Better innovation performance of EU enterprises	Employment in high-tech services (% of total workforce) High-tech exports - Exports of high technology products as a share of total exports Sales of new-to-market products (% of turnover) Sales of new-to-firm not new-to-market products (% of turnover) Employment in medium-high and high-tech manufacturing (% of total workforce) EPO patents registration per million population USPTO patents registration per	European Innovation Scoreboard (this corresponds to the out-put indicators currently used in the EIS)

	<p>million population</p> <p>Triadic patent families per million population</p> <p>Number of domestic community trademarks registration per million population</p> <p>Number of domestic industrial designs registration per million population</p>	
<p>To foster sector-specific innovation, clusters, networks of excellence, public-private innovation partnerships and cooperation with relevant international organisations, initiatives and networks, and the use of innovation management</p>	<p>More information on sector specific innovation needs and performances.</p> <p>Increase of interaction and cooperation among, clusters, networks of excellence, public-private innovation partnerships including science-industry cooperation</p> <p>SMEs using non-technological change (% of SMEs)</p> <p>University R&D expenditures financed by business sector</p> <p>Innovative SMEs co-operating with others (% of SMEs)</p>	<p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>European Innovation Scoreboard</p> <p>European Innovation Scoreboard</p> <p>European Innovation Scoreboard</p>
<p>To support national and regional programmes for business innovation</p>	<p>Number of joint or coordinated programmes or actions.</p> <p>Number of enterprises benefiting from the support from these joint or coordinated programmes or actions.</p> <p>Amount of national and regional funding, as well as private co-funding leveraged for business innovation per € 1 million CIP contribution.</p>	<p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p>
<p>supporting services, in particular for trans-national knowledge and technology transfer and management of intellectual and industrial property</p>	<p>Number of services provided</p> <p>Number of technology transfer agreements resulting from the services.</p>	<p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p>
<p>exploring new types of innovation services</p>	<p>Results of evaluation with regard to any new types of innovation services tested</p>	<p>Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p>
<p>To support the market replication</p>	<p>Number of demonstrations</p>	<p>Annual reporting and monitoring,</p>

of innovative technologies	performed	programme evaluation
To support the uptake and wider use of environmental technologies, to improve the eco-efficiency of EU industry	Number of environmental technologies supported Indicators under development on eco-efficiency and on the market penetration of environmental technologies	Annual reporting and monitoring, programme evaluation Innovation scoreboard, programme evaluation
<i>Entrepreneurship and Innovation culture</i>		
Objective	Indicators	Verification source
Encouraging entrepreneurial mindsets, skills and culture, and the balancing of entrepreneurial risk and reward	Degree of change in propensity to become an entrepreneur Quality of regulatory and administrative environment	Eurobarometer, programme evaluation Eurobarometer, programme evaluation
Contributing to the definition and promotion of competitiveness strategies for industry and service sectors	Number and quality of contributions	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
Facilitating mutual understanding and learning between national and regional actors	Number of initiatives launched in the area, including conferences and studies	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
<i>Economic and Administrative Reform</i>		
Objective	Indicators	Verification source
Collecting data, analysing and monitoring performance, and developing and coordinating policy	Number of qualitative studies in the area	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
To support mutual learning for excellence in national and regional administrations	Number of new mutual learning and cooperation projects and networks	Annual reporting and monitoring, programme evaluation
To promote awareness of innovation and disseminating good innovation practices	Number of awareness-raising events/campaigns completed Number of hits on Innovation Portal web-site	Annual monitoring, programme evaluation

5.3.3. The ICT Policy support programme

The ICT Policy Support Programme shall provide for the following actions:

- (a) development of the Single European information space and strengthening of the internal market for information products and services;
- (b) stimulation of innovation through a wider adoption of and investment in ICTs;
- (c) development of an inclusive information society and more efficient and effective services in areas of public interest, and improvement of the quality of life.

The indicators relevant to the ICT policy support programme build on the existing and used Eurostat Information Society Policy and Structural indicators and on the eEurope indicators. When these indicators are not sufficient to best capture measures of quality of objectives or effectiveness of policy measures, other “soft” indicators are to be used based on Eurobarometer surveys.

It should be remembered that these indicators are also subject to review and update.

Objective	Indicators	Verification source
<p><i>Development of single European information space;</i></p> <p>ensuring seamless access to ICT-based services and establishing appropriate framework conditions for rapid</p>	<p>Quality and effectiveness of content accessibility by different devices</p> <p>Speed of interconnections and services available between and within national research and education networks (NRENs) within EU and world-wide</p>	<p>Eurostat Information Society Structural Indicators; Eurobarometer survey - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope Indicator¹³ 4 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p>

¹³ Liste des indicateurs d'étalonnage pour le plan d'action eEurope - 13493/00 - ECO 338 - n° doc préc. : 10486/00 ECO 216 CAB 7 SOC 266 EDUC 117. The eEurope indicators are subject to a process of periodical revision and update in the course of eEurope Action Plans and follow-up initiatives.

<p>and appropriate take up of converging digital communications and services. Issues at stake include interoperability and higher levels of security and trust</p>	<p>Percentage of EU web sites in the national top 50 visited</p> <p>Perceived quality of public service multilingual websites</p> <p>Citizens access to and use of the Internet</p> <p>Enterprises access to and use of ICTs</p> <p>Information Society Policy Indicators</p> <p>Perceived security. Quality of filtering technologies. Number of network security concerns. Number of criminal cases on the internet. Internet users' experience and usage regarding ICT-security. (** see below).</p>	<p>eEurope Indicator 22 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Eurobarometer survey - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Eurostat</p> <p>Eurostat</p> <p>Eurostat</p> <p>ENISA monitoring; Eurobarometer survey; Eurostat - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p>
<p><i>Wider adoption of and investment in ICTs,</i></p> <p>promoting innovation in processes, services and products enabled by ICT, notably in SMEs and public services, taking into account the necessary skills</p>	<p>Eurostat / OECD indicators on ICT investment</p> <p>Amount of government information (by pages or by megabytes) which is digitalised and available on line</p>	<p>Eurostat Information Society Structural Indicators – OECD statistical reports - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator (22- iii – iv) - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p>

<p>requirements, accelerating the translation of ICT research results into practical applications</p> <p>facilitating public and private interaction as well as partnerships for accelerating innovation and investments in ICTs, increasing the attractiveness of Europe as a place to invest in innovation in ICT</p> <p>promoting and raising awareness of the opportunities and benefits that ICT brings to citizens and businesses, stimulating debate at the European level on emerging ICT trends</p>	<p>Employment in the on-line content sector</p> <p>Percentage of companies that buy and sell over the Internet Definition</p> <p>Public use of government on-line services - for information/ for submission of forms</p> <p>Percentage of public procurement which can be carried out on-line</p>	<p>eSkills reports; Eurostat eLearning indicators - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator 16 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator 18 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator 19 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p>
<p>Inclusive Information Society, more efficient and effective services in areas of public interest and improved quality of life.</p> <p>widening ICT accessibility and digital literacy;</p> <p>reinforcing trust and confidence as well as support of ICT use, addressing in particular privacy concerns;</p> <p>improving the quality, efficiency and availability of electronic services in areas of public interest and for ICT enabled participation, [including interoperable pan-European or cross border public services as well as the development of common interest building blocks and sharing good practices].</p>	<p>Information Society Policy Indicators</p> <p>Quality and efficiency of on-line services. Impact on quality of life</p> <p>Information Society Policy Indicators</p> <p>Percentage of teachers using the Internet for non-computing teaching on a regular basis</p> <p>Percentage of workforce with (at least) basic IT training</p>	<p>Eurostat - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>Eurobarometer survey - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator 10 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator 11 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator 12 - Annual reporting and monitoring, programme evaluation</p> <p>eEurope indicator 13 - Annual reporting and monitoring,</p>

	Number of places and graduates in ICT related third level education	programme evaluation
	Percentage of workforce using telework	
	Definition	
	** (as above)	

5.3.4. The Intelligent Energy Europe Programme

The proposed programme aims to support sustainable development in the energy context, making a balanced contribution to the achievement of the following general objectives: security of energy supply, competitiveness, and environmental protection. The Union has set itself clear quantitative targets for the uptake of sustainable energy to be achieved by 2010. These include:

- doubling the share of renewable energy sources in EU energy consumption to reach 12%,
- increasing to 22% the share of electricity generated by renewable sources and
- increasing up to 5.75% the share of bio-fuels in all petrol and diesel used for transport.
- Rationalise and stabilise energy consumption to reduce energy intensity, aiming at saving at least 1% more energy each year.

A number of more qualitative targets are also to be achieved such as increased sales of energy efficient products/appliances, expand high-efficient cogeneration, reduced energy consumption of energy-using products and number of products complying with eco-design requirements. A proposal has also been made for Member States to further reduce the amount of energy distributed to final consumers by 1% per year.

The objectives and a non-exhaustive list of key baseline indicators are presented in the table below:

Objectives	Key baseline indicators	Justification / source
To provide 22% of electricity from renewable sources in EU-15 (21% in EU-25)	Contribution of renewable energy sources to total electricity generation. (Eurostat data).	2001/77/EC: The Promotion of Electricity from renewable energy sources in the internal energy market
To have 5.75% of biofuels in all petrol and diesel used for transport by 2010	Biofuels production (contribution to total petrol and diesel market). Hectares growing biomass for biofuel production. (Eurostat data)	2003/30/EC. Promotion of the use of biofuels or other renewable fuels for transport
Rationalise and stabilise energy consumption to reduce energy intensity, aiming at saving at least 1% more energy each year.	Electricity generated by CHP plant (Eurostat data) Other indicators can also be used to indirectly measure the impact of a number of energy savings Directives. They can be used to measure impacts in terms of CO2 emissions, energy intensity and	2004/08/EC: Promotion of cogeneration based on useful heat demand. 2002/91/EC. Directive on the Energy Performance of Buildings COM(2003) 739: Proposal for a Directive on energy end use

	energy and electricity consumption: <ul style="list-style-type: none"> • CO2 emissions per capita • Energy intensity • Final energy consumption • Final household energy consumption by fuel 	efficiency and energy services.
(Voluntary initiatives) Energy efficiency labelling to contribute towards reducing energy consumption	<p>Baseline indicators could include data on the average energy efficiency of appliances sold, the improvements in energy efficiency of appliances (rating A to G, now to be A++)</p> <p>For eco-design, could cover a wide range of products, including heating and water heating equipment, electric motor systems, lighting, domestic appliances, office equipment, consumer electronics and air conditioning systems.</p>	<p>Energy labelling Directives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 95/12/EC – Household washing machines • 95/13/EC – Household electric tumble driers • 96/60/EC – Household combined washers-driers • 97/17/EC – Household dishwashers • 98/11/EC – Household lamps • 2002/40/EC -Household electric ovens • 2002/31/EC - Household air-conditioners • 2003/66/EC - household electric refrigerators, freezers and their combinations <p>Minimum energy efficiency requirements for energy using products:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 92/42/EC – Hot water boilers • 96/57/EC – Household electric refrigerators, freezers and combinations • 2000/55/EC – Ballasts for fluorescent lighting <p>Regulation (EC) No 2422/2001 - energy efficiency labelling programme for office equipment (Energy Star)</p> <p>COM(2003)453: Proposal for a Directive on establishing a framework for the setting of Eco-design requirements for energy using products</p>
Establishing the internal energy market	Degree of openness for gas and electricity markets (Eurostat data)	Electricity and Gas Directives on establishing the internal energy market (Directives 96/92/EC and 98/30/EC respectively)

5.4. Method of Implementation (indicative)

The method chosen for the implementation of the action is:

Centralised Management.

The action will be partly directly managed by the Commission and partly indirectly by delegation to national public-sector bodies/bodies with public-service mission (the European Investment Fund) for the implementation of the Community financial instruments for SMEs.

Concerning other possibilities for indirect management and given the nature of the actions and projects planned within the proposed programme (2007-2013), ***the Commission considers making use of an existing executive agency or creating a new one.*** This will concern only tasks that do not involve political choices.

6. MONITORING AND EVALUATION

Regular monitoring of the implementation of the framework Programme and of its specific programmes is foreseen, in accordance with the principles of sound financial management. Monitoring shall include the drawing up of regular reports on progress made in implementing the supported activities by means of financial implementation, results and impact indicators. Audits of individual programme elements will also be carried out on a regular basis, as part of the annual programming and management cycle of the Commission.

The Commission shall also establish, for each specific programme, an annual implementation report regarding the supported activities by means of financial implementation, results and impact indicators.

6.1. Evaluation

6.1.1. Ex-ante evaluation

*The Entrepreneurship and Innovation Programme*¹⁴

A combined impact assessment and ex-ante evaluation for a Programme of Community Support for Entrepreneurship and Enterprise Competitiveness was carried out in 2004. The current multiannual programme (MAP) for enterprise and entrepreneurship, and in particular for small and medium-sized enterprises (SMEs), adopted by Council Decision 2000/819/EC will end at the end of 2006¹⁵. The Commission therefore undertook an extensive combined impact assessment and ex-ante evaluation of the programme foreseen to follow on from the MAP, which would also incorporate certain Innovation activities from the Framework Programme for Research and Technical Development.

The combined impact assessment and ex-ante evaluation was used to formally verify that the financial intervention as proposed is based on a coherent strategy, which is relevant to the needs, problems and issues that it is supposed to address. It also helped to ensure that this intervention is complementary to, coherent with and not in contradiction with other public interventions and that the necessary monitoring and evaluation systems are being designed into the programme in order to facilitate the intermediate and ex-post

---

¹⁴

¹⁵ It was originally due to end at the end of 2005. However, due to the decision to examine the possibility to establish a Competitiveness and Innovation framework Programme, a procedure to prolong the multiannual programme (MAP) for enterprise and entrepreneurship, and in particular for small and medium-sized enterprises to 31 December 2006 is currently underway.

evaluations to take place at a later date. It examined alternative policy approaches in view of the pursued objectives and explains why the Commission opted for the proposed programme design and its delivery method. It presented the expected economic, social and environmental impacts of the proposed new programme, and dealt with the cost-effectiveness of the proposed programme. It described what was considered to ensure that monitoring and future evaluations of the programme will be possible and reliable. Potential risks for fraud and counter measures were also contemplated. A detailed public consultation of stakeholders was carried out when designing the proposal for the new programme. The combined impact assessment and ex-ante presents its design, the results obtained and how the gathered views and comments have been dealt with in preparing the programme¹⁶.

The ICT policy support Programme

Today, investments in ICTs and the use of on-line services in Europe is lower and slower than our major competitors¹⁷, especially in service sectors. This is undermining the Union's potential for economic growth, for improving its public sector services and for addressing major upcoming societal and economic challenges.

While the prime responsibility remains with business and national public administrations when making their investment programmes, Community actions play a key role. Without sufficient financial support:

- There will be insufficient support to pilot actions demonstrating the benefits of ICT to citizens and businesses.
- The development of fragmented and non interoperable ICT based services of public interest in the member states. Investment in ICT in public services in the member states will be tens of Billion Euro per year in the next decade. Community support is essential to ensure sharing best practice, costs reductions and above all the development of interoperable solutions and pan European services.
- A reduced budget will lead to a wide digital divide between a Europe that is aware of ICT potential and a Europe that is far from innovation and best use of ICT.

---

¹⁶ Final report available on request at ENTR-DEVELOP-ENTERPR-POLICY@cec.eu.int

¹⁷ Between 1995 and 2001, investment in IT capital goods ran at 1.6 % of GDP less than the US; from Francesco Daveri, Why is there a productivity problem in the EU?, Centre for European Policy Studies.

- This also has effects on the integration of an enlarged Europe and will lead also to the loss of cultural assets stemming from multilingualism and cultural diversity.

What impact will it have on the Lisbon goals?

A clear evidence of the role of ICT in achieving the Lisbon goals is its impact on productivity growth. More than half of the productivity growth gap between Europe and the US in the last decade was due to under investment in ICT.

In addition to being a high growth sector, ICTs represent a substantial and increasing part of the added value of all innovative products and services which are the sources of new economic activities and jobs creation.

The Intelligent Energy Europe Programme

An ex-ante evaluation of the renewal of the multiannual Community programme for action in the field of energy “Intelligent Energy – Europe II” (2007-2013) was conducted by a committed panel of high-level, independent experts, chaired by Ms. Lis Broome, all belonging to the consortium that was formed by ECORYS Nederland BV, ECOTEC Research and Consulting Ltd and COWI A/S. The experts have carried out a thorough study based on a variety of inputs, including existing assessments of previous programmes, relevant market reports and taking into account the results from wider stakeholder consultations. The evaluation comprised seven stages, whose outcomes and recommendations are summarised below. Some parts of it are further developed elsewhere in this Financial Statement.

This evaluation has been used to formally verify that the financial intervention as proposed is based on a coherent strategy, which is relevant to the needs, problems and issues that it is supposed to address. It also helps to ensure that this intervention is complementary to, coherent with and not in contradiction with other public interventions and that the necessary monitoring and evaluation systems are being designed into the programme in order to facilitate the intermediate and ex-post evaluations to take place at a later date.

The final report has been submitted to the Commission services on 26 May 2004 and is available on request at tren-info@cec.eu.int.

6.1.2. Measures taken following an intermediate/ex-post evaluation (lessons learned from similar experiences in the past)

The Entrepreneurship and Innovation Programme

External evaluations by independent experts¹⁸ have confirmed that the multiannual programme (MAP) for enterprise and entrepreneurship, and in particular for small and medium-sized enterprises (SMEs) (Council Decision 2000/819/EC), met its overall objectives and that its delivery instruments are effective:

- The Community financial instruments for SMEs were found to have contributed successfully to facilitating SMEs’ access to finance. They address recognised market gaps or market failures which will continue to exist despite the integration of the financial services market. In addition, greater visibility for the Community financial instruments should be achieved. The role of the European Investment Fund (EIF) in operating Community financial instruments for SMEs has been considered a best practice.
- The evaluations have positively stressed the role of business support services for SMEs. However, these evaluations suggested strengthening their transversal role Network in the delivery of the programme, including raising awareness, promoting and disseminating the programme including its instruments, activities and results.
- It was also suggested that activities aiming to exchanging experience and identifying good practices between the Member States with a view to improve the environment for entrepreneurship and enterprise become more focussed. Also, monitoring the follow-up activities carried out by the Member States would add value in this regard.

The lessons learnt from evaluations are being applied directly in the new programme, as demonstrated below:

What the evaluators found:	How it is addressed by the proposed programme:
Lack of consistency between the objectives of the programme and actions carried out under the programme	Clear objectives and actions
Better integration of various policy making instruments	Focus on stable objectives and transversal delivery instruments for the entire programme
Visibility of the programme, including financial instruments, should be improved	More awareness raising via programme support and the transversal role of the business and innovation support services

¹⁸ Final Evaluation on the Multiannual Programme for enterprise and entrepreneurship and in particular for SMEs, SEC (2004) 1460 of 15.11.2004, also available at http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/mult_entr_programme/doc/sec_2004_1460_en.pdf

Allocated resources do not correspond to the programme's targets	Objectives and resources have been reviewed
Best projects, best practices studies should be better promoted	More awareness raising via programme support and the transversal role of the business and innovation support services
Overall number of actions should be reduced to enhance visibility	Will be achieved via the framework clear objectives and actions
The business support services Mission should be redefined & adapted to the needs of enterprises	Not only their mission, but also the management support will be re-oriented

As regards environmental technologies, the mid-term evaluation of the LIFE III instrument confirmed that its part on Environment (LIFE-Environment) has demonstrated and proven a variety of clean technologies in key areas, such as improving water quality and recycling waste, the adoption of which will aid the implementation of EU environmental policy.

Member States value the programme and feel that LIFE complements and fills the gaps in national programmes. It is felt that LIFE projects are most effective where the private and public sectors work together and where larger SME's are involved. There has been considerable debate both in the Commission and amongst Member States over the definition of innovation and whether only projects that are innovative across Europe should qualify for support. The evaluation criteria regarding the innovation character of proposals has been reinforced consequently. In addition, nearly all stakeholders feel that LIFE-Environment should improve the dissemination in particular as regards the replication of the results of the projects funded.

The ICT policy support Programme

External evaluations by independent experts have confirmed that eContent, eTEN and PROMISE (now Modinis) programmes, contribute to the achievement of their overall objectives and guarantee value added. However, evaluations stated that the following improvements are to be achieved in a number of areas, where the ICT Policy Support Programme could provide ground for increased synergy, effectiveness and impact.

eContent

Main emerging needs have been identified as follows:

- to help overcome barriers originated by cultural, linguistic, legal, organisational and technical European specificity that hamper usability and reusability, searchability and interoperability of digital content in areas of public interest;
- to pursue further the potential of digital content technologies for the availability of “quality” content-based information services for businesses and citizens, particularly those stimulated by the cross border re-use of public sector information consequent to adoption of the *Public Sector Information (PSI) Directives*;
- to accompany the roll out of broadband networks and the deployment of “3G” services by enhancing the process of development, use and exploitation of suitable content;
- to help attaining the full potential of distributed systems such as the World Wide Web;
- to improve structured access to existing good practices and initiatives; to facilitate a more structured co-operation in the field of digital content at European level.

eTEN

The evaluation also pointed to the importance of the programme and the need to re-shape it. In this sense too, the Commission should consider if needs may be better fulfilled by supporting the roll-out of services that are operable in one MS to other MSs (i.e. replication of validated services) rather than simply looking to fund new services across borders¹⁹

MODINIS (former PROMISE)

The MODINIS programme takes stock of the PROMISE experience and established the necessary tools for improving coordination among member States and between them and the EU, hence, possibly reinforcing the means of the Open Method of Coordination.

The Intelligent Energy Europe Programme

The outcomes and recommendations of available evaluations can be summarised as follows.

- There is a real need for a Community led financial instrument to follow on from the current programme beyond 2006. It will be an essential contribution to achieving the EU targets and objectives for sustainable energy. It brings added-value to other Community and national initiatives.
- The new programme should provide continuity to the support under the current programme. It should concentrate on increasing the level of investment in sustainable energy technologies, increasing the demand for sustainable energy and

---

¹⁹ Intermediate Evaluation of the eTEN (formerly TEN-Telecom) Programmes (Executive Summary) – European Commission, DG Information Society, December 2004.

strengthening administrative capacity to develop strategies and policies as well as to implement existing regulations. It is very important that the programme links directly with other Community and Member States programmes and policies in order to guarantee mainstream funding, exploit synergies and multiply the impact of the Community financial intervention.

- The increased financial framework for the programme is in line with the evolution proposed for the follow-on programme.
- As regards management, the Commission should later evaluate the performance of the Intelligent Energy Executive Agency and consider the externalisation of the programme management to this body.
- The development of a monitoring indicator system is difficult, mainly because the intervention favours both “hard” (result from the concrete replication projects) and “soft” (result from the other measures funded through the programmes, e.g. promotion, dissemination) impacts.
- There are a number of potential risks that the proposed programme might face, but most of them can be minimised through the careful design of the Work Programme.

6.1.3. Terms and frequency of future evaluation

The framework Programme and its specific programmes shall be subject to interim and final evaluations which shall examine issues such as relevance, coherence and synergies, effectiveness, efficiency, sustainability and utility. The interim evaluations may also include ex-post evaluation elements with regard to previous programmes.

The interim and final evaluations of the specific programmes and the necessary budgetary allocations shall be included in the respective work programmes of those programmes.

The interim evaluation of the framework Programme shall be completed by 31 December 2009, the final evaluation by 31 December 2011.

The interim and final evaluations of the specific programmes shall be arranged in a way that their results can be taken into account in the interim and final evaluation of the framework Programme.

7. ANTI-FRAUD MEASURES

A large number of financial and administrative control mechanisms are provided for, corresponding to the specific nature of the action concerned. They apply throughout the process and include in particular:

Before contract signature:

- Responsible definition of actions and drafting of specifications ensuring controllability of the achievement of the required results and of the costs incurred;
- Qualitative and financial analysis of the tenders, proposals or applications for subsidy;
- Involvement of other Commission departments concerned in order to avoid any duplication of work;

After contract signature:

- Examination of the statements of expenditure before payment, at several levels (financial manager, responsible technical officers) and consultation of the Commission departments concerned as regards the results;
- Payment for the work, after acceptance, on the basis of a percentage estimated before awarding the contract and in the light of a final financial report on the action;

- Internal audit by the financial controller;
- Local inspection to detect errors or other irregularities by examination of the supporting documentation.

Information and monitoring of compliance with procedures by experts from the Member States invited to the meetings of the Programme Committee referred to in Article 8(2). Other bodies concerned, such as the European Parliament, will be fully informed about the results

A large part of the proposed budget for the new programme will be dedicated to the Community financial instruments. It is proposed that their management is continued to be carried out with the European Investment Fund (EIF), building on the control and monitoring arrangements currently in place. The EIF deals with intermediaries from the financial sector with high professional standards. The EIF's monitoring and control procedures have been subject to multiple audits by external auditors and by the European Court of Auditors and are found to operating satisfactorily. Additionally, it is proposed to cooperate with International Financial Institutions such as the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) for the Capacity building. In these cases management agreements will require the same standards of monitoring and control as those with the EIF. In addition, the proposed Decision provides for monitoring and financial control by the Commission (or any authorised representative), including the European Anti-Fraud Office, and for audits by the Court of Auditors, which may be undertaken in situ as necessary.

8. DETAILS OF RESOURCES

8.1. Objectives of the proposal in terms of their financial cost

(Headings of Objectives, actions and outputs should be provided)	Type of output	Av. cost	Year 2007		Year 2008		Year 2009		Year 2010		Year 2011		Year 2012		Year 2013		TOTAL	
			n		n+1		n+2		n+3		n+4		n+5		n+6			
			No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost

Entrepreneurship and innovation Programme																		
Operational objective N° 1	provide for action to support, improve, encourage and promote access to finance for the start-up and growth of SMEs and investment in innovation activities, including eco-innovation																	
Action 1	increase investment volumes of risk capital funds and investment vehicles promoted by business angels [art 11 (a)]																	
Action 2	provide leverage to SME debt financing instruments [art 11 (b)]																	
Action 3	improve the financial environment for SMEs [art 11 (c)]																	
Sub-total Objective n°1				117		130		143		148		158		170		170		1036
Of which total ECO				15		17		19		21		23		26		29		150
Operational objective N°2	provide for action to support, improve, encourage and promote creation of an environment favourable to SME co-operation																	
Action 1	foster services in support of SMEs [art 12 (a)]																	
Action 2	contribute to measures helping SMEs to cooperate with other enterprises across borders, including SME involvement in the field of European standardisation [art 12 (b)]																	
Action 3	promote and facilitate international business cooperation [art 12 (c)]																	
Sub-total Objective n°2				101		84		43		46		104		115		77		570

Headings of Objectives, actions and outputs should be provided)	Type of output	Av. cost	Year 2007		Year 2008		Year 2009		Year 2010		Year 2011		Year 2012		Year 2013		TOTAL	
			n		n+1		n+2		n+3		n+4		n+5		n+6			
			No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost

Operational objective n° 3	provide for action to support, improve, encourage and promote innovation in enterprises, including eco-innovation																	
Action 1	foster sector-specific innovation, clusters, innovation networks, public- private innovation partnerships and cooperation with relevant international organisations and the use of innovation management [art 13 (a)]																	
Action 2	support national and regional programmes for business innovation [art 13 (b)]																	
Action 3	support the take-up of innovative technologies [art 13 (c)]																	
Action 4	support services for trans-national knowledge and technology transfer and for intellectual and industrial property management [art 13 (d)]																	
Action 5	explore new types of innovation services [art 13 (e)]																	
Action 6	foster technology and knowledge through data archiving and transfer [art 13 (f)]																	
Sub-total Objective n° 3				35		51		122		139		114		95		177		733
Of which ECO-Innovation				24		26		44		53		65		41		71		324
Operational objective n° 4	provide for action to support, improve, encourage and promote entrepreneurship and innovation culture																	
Action 1	encourage entrepreneurial mindsets, skills and culture, and the balancing of entrepreneurial risk and reward, in particular for young entrepreneurs [art 14 (a)]																	
Action 2	encourage a business environment favourable to innovation, enterprise development and growth [art 14 (b)]																	
Action 3	support policy development and cooperation between actors, including national and regional programme managers [art 14 (c)]																	
Sub-total Objective n° 4				10,9		38,9		18,9		25,9		16,9		46,8		27,7		186
Of which ECO-Innovation				2,5		9,5		4,5		7		4		11,5		7		46
Sub-total objective n°3 and n°4				45,9		89,9		140,9		164,9		130,9		141,8		204,7		919
Of which total ECO-Innovation				26,5		35,5		48,5		60		69		52,5		78		370

(Headings of Objectives, actions and outputs should be provided)	Type of output	Av. cost	Year 2007		Year 2008		Year 2009		Year 2010		Year 2011		Year 2012		Year 2013		TOTAL	
			n		n+1		n+2		n+3		n+4		n+5		n+6			
			No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost

Operational objective N°5	provide for action to support, improve, encourage and promote enterprise and innovation related economic and administrative reform																	
Action 1	collect data, analyse and monitor performance, and develop and coordinate policy [art 15 (a)]																	
Action 2	contribute to the definition and promotion of competitiveness strategies related to industry and service sectors [art 15 (b)]																	
Action 3	support mutual learning for excellence in national and regional administrations [art 15 (c)]																	
Sub-total Objective n° 5				19,1		9,1		13,1		14,1		15,1		11,2		24,3		106
Total objective 1-5				283,00		313,00		340,00		373,00		408,00		438,00		476,00		2631,00

(Headings of Objectives, actions and outputs should be provided)	Type of output	Av. cost	Year 2007		Year 2008		Year 2009		Year 2010		Year 2011		Year 2012		Year 2013		TOTAL	
			n		n+1		n+2		n+3		n+4		n+5		n+6			
			No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost

ICT policy support Programme

Operational objective N°1	provide for action to develop the Single European information space and to strengthen the internal market for information products and services																	
Action 1	ensure seamless access to ICT-based services and establish appropriate framework conditions for rapid and appropriate take up of converging digital communications and services, including interoperability, security and trust aspects [art 27 (a)]																	
Action 2	improve the conditions for the development of digital content with a special emphasis on multilingualism and cultural diversity [art 27 (b)]																	
Action 3	monitor the European Information Society, through data collection and analysis of the development, availability and use of digital communication services including the growth of internet, access to broadband as well as developments of content and services [art 27 (c)]																	
Sub-total Objective n°1				10		10		47		48		49		51		52		267
Operational objective N°2	provide for action to stimulate innovation through a wider adoption of and investment in ICTs																	
Action 1	promote innovation in processes, services and products enabled by ICTs, in particular in SMEs and public services, taking into account the necessary skills requirements [art 28 (a)]																	
Action 2	facilitate public and private interaction as well as partnerships for accelerating innovation and investments in ICTs; [art 28 (b)]																	
Action 3	promote and raise awareness of the opportunities and benefits that ICTs bring to citizens and businesses and stimulate debate at the European level on emerging ICT trends [art 28 (c)]																	
Sub-total Objective n°2				20		20		27		27		28		29		30		181
Operational objective N°3	provide for action to develop an inclusive information society and more efficient and effective services in areas of public interest and to improve quality of life																	
Action 1	widen ICT accessibility and digital literacy [art 29 (a)]																	
Action 2	reinforce trust and confidence as well as support of ICT use, address in particular privacy concerns [art 29 (b)]																	
Action 3	improve the quality, efficiency and availability of electronic services in areas of public interest and for ICT enabled participation, including interoperable pan-European or cross border public services as well as the development of common interest building blocks and share good practices [art 29 (c)]																	
Sub-total Objective n°3				39,7		40,9		49		53		55		57		59		353,6
Total objective 1-3				69,70		70,90		123,00		128,00		132,00		137,00		141,00		801,60

(Headings of Objectives, actions and outputs should be provided)	Type of output	Av. cost	Year 2007		Year 2008		Year 2009		Year 2010		Year 2011		Year 2012		Year 2013		TOTAL	
			n		n+1		n+2		n+3		n+4		n+5		n+6			
			No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost	No. outputs	Total cost

INTELLIGENT ENERGY – EUROPE II Programme

VE)	provide for action to foster energy efficiency and the rational use of energy resources (SAVE)																	
Action 1	improve energy efficiency and the rational use of energy in particular in the building and industry sectors, with the exception of actions covered by Article 41 (STEER) [art 39 (a)]																	
Action 2	support the preparation of legislative measures and their application [art 39 (b)]																	
Sub-total Objective n°1				23,5		25		31,25		37,75		50,85		53,8		61,65		283,8
Operational objective N°2	provide for action to promote new and renewable energy sources and to support energy diversification (ALTENER)																	
Action 1	promote new and renewable energy sources for centralised and decentralised production of electricity and heat and supporting the diversification of energy sources, with exception of actions covered by Article 41 (STEER) [art 40 (a)]																	
Action 2	integrate new and renewable energy sources into the local environment and the energy systems [art 40 (b)]																	
Action 3	support the preparation of legislative measures and their application [art 40 (c)]																	
Sub-total Objective n°2				24,5		27		38,25		40,5		55,2		63,85		67,05		316,35
Operational objective N°3	provide for action to promote energy efficiency and the use of new and renewable energy sources in transport (STEER)																	
Action 1	support initiatives relating to all energy aspects of transport, and the diversification of fuels [art 41 (a)]																	
Action 2	promote renewable fuels and energy efficiency in transport [art 41 (b)]																	
Action 3	support the preparation of legislative measures and their application [art 41 (c)]																	
Sub-total Objective n°3				12		18		20,5		21,75		30,95		34,35		42,3		179,85
Total objective 1- x				60,00		70,00		90,00		100,00		137,00		152,00		171,00		780,00

Competitiveness and Innovation framework Programme								
	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Total 2010	Total 2011	Total 2012	Total 2013	Total
Entrepreneurship and innovation Programme	283,00	313,00	340,00	373,00	408,00	438,00	476,00	2631,00
ICT policy support Programme	69,70	70,90	123,00	128,00	132,00	137,00	141,00	801,60
INTELLIGENT ENERGY – EUROPE II Programme	60,00	70,00	90,00	100,00	137,00	152,00	171,00	780,00
CIP Total	412,70	453,90	553,00	601,00	677,00	727,00	788,00	4212,60

8.2. Administrative Expenditure

The needs for human and administrative resources shall be covered within the allocation granted to the managing DG in the framework of the annual allocation procedure. The allocation of posts should take into account an eventual reallocation of posts between departments on the basis of the new financial perspectives

8.2.1. Number and type of human resources

This table only shows ADDITIONAL posts needed for the framework Programme implementation.

Types of post		Staff to be assigned to management of the action using additional resources (number of posts/FTEs)						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Officials or temporary staff ⁸⁹ (XX 01 01)	A*/AD	15	-	-	-	-	-	
	B*, C*/AST	15	-	-	-	-	-	-
Staff financed ⁹⁰ by art. XX 01 02								
Other staff ⁹¹ financed by art. XX 01 04/05		NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
TOTAL		30						

8.2.2. Description of tasks deriving from the action

11 additional posts (5 AD and 6 AST) are necessary for the increased workload in DG Economic and Financial Affairs related to the increase of budget for the financial instruments for SMEs and the implementation of the capacity building.

10 additional posts (4 AD and 6 AST) are necessary for ensuring the overall coordination of the programme in DG Enterprise and Industry and to the implementation of the new instruments in support of innovation.

⁸⁹ Cost of which is NOT covered by the reference amount.

⁹⁰ Cost of which is NOT covered by the reference amount.

⁹¹ Cost of which is included within the reference amount.

5 additional posts (2 AD and 3 AST) are necessary for the increased workload in DG Environment related to the follow-up of the programme and the implementation of new actions regarding eco-innovation. It should be noted that the phasing out of the current LIFE programme and the launch of the future LIFE+ will allow only limited re-allocation of staff to these new tasks.

4 additional posts (4 AD) are required to manage the ICT actions in DG Information Society and Media.

8.2.3. Sources of human resources (statutory)

The Programme will mainly be managed by posts currently allocated to the management of the programmes to be replaced by the CIP.

If the structure of the new financial perspectives allows for a shift between the two establishment plans:

- 23 Research posts in DG Enterprise and Industry currently working in Innovation (FP6) are to be transformed in “Fonctionnement” posts, as from 2007 (14 AD, 9 AST), as some activities, currently performed under the FP6, will be continued under the CIP;
- 16 Research posts in DG Information Society and Media are currently working on non Research area and are to be transformed in “Fonctionnement” posts, as from 2007 (11 AD and 5 AST) to work in the ICT Programme. This is a “part” of the compensation already requested by DG INFSO in the framework of the APS exercise 2006, where 50 Research posts were requested to be transformed in “fonctionnement“ posts.

8.2.4. Other Administrative expenditure included in reference amount (XX 01 04/05 – Expenditure on administrative management)

EUR million (to 3 decimal places)

Budget line (number and heading)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOT AL
1 Technical and administrative assistance (including related staff costs)								

Executive agencies ⁹²	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Other technical and administrative assistance	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
- <i>intra muros</i>								
- <i>extra muros</i>								
Total Technical and administrative assistance	27	30	37	40	47	50	55	286

8.2.5. Financial cost of human resources and associated costs not included in the reference amount⁹³

EUR million (to 3 decimal places)

Type of human resources	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Officials and temporary staff (XX 01 01)	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240
Staff financed by Art XX 01 02 (auxiliary, END, contract staff, etc.) (specify budget line)	-	-	-	-	-	-	-
Total cost of Human Resources and associated costs (NOT in reference amount)	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240	3,240

Calculation– *Officials and Temporary agents*

The cost of the 30 additional officials and temporary staff (XX 01 01) posts has been calculated at an average cost of 108000 € per post year.

Total: 3.240.000

8.2.6 Other administrative expenditure not included in reference amount

⁹² To be determined; as far as the Intelligent Energy – Europe Programme is concerned, the same proportion of expenses for the executive agency will be aimed for as under the Intelligent Energy – Europe (2003-2006) programme.

⁹³ Increase in staff only foreseen for the first year (2007), therefore costs remain stable throughout the period.

EUR million (to 3 decimal places)

	Year n	Year n+1	Year n+2	Year n+3	Year n+4	Year n+5 and later	TOTAL
XX 01 02 11 01 – Missions	-	-	-	-	-	-	-
XX 01 02 11 02 – Meetings & Conferences	-	-	-	-	-	-	-
XX 01 02 11 03 – Committees ⁹⁴	-	-	-	-	-	-	-
XX 01 02 11 04 – Studies & consultations	-	-	-	-	-	-	-
XX 01 02 11 05 - Information systems	-	-	-	-	-	-	-
2 Total Other Management Expenditure (XX 01 02 11)	-	-	-	-	-	-	-
3 Other expenditure of an administrative nature (specify including reference to budget line)	-	-	-	-	-	-	-
Total Administrative expenditure, other than human resources and associated costs (NOT included in reference amount)	-	-	-	-	-	-	-

Calculation - *Other administrative expenditure not included in reference amount*

It is envisaged to run the framework Programme with no additional administrative expenditure not included in the reference amount, as compared to the current expenditure for the implementation of the Programme's elements as existing today.

⁹⁴ Specify the type of committee and the group to which it belongs.